

Od 1. nov. dalje
naročnina mesečno
30 din, za inozem-
stvo 50 din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 din, za
inozemstvo 120 din.
Uredništvo:
Kopitarjeva ul. 6/III.
Tel. 40-01 do 40-05

SCLOVENE

Cek. rač.: Ljubljana
št. 10.650 za naroč-
nino in št. 10.349
za inserate.
Uprava: Kopitar-
jeva ulica 6
Tel. 40-01 do 40-05
Podruž.: Maribor,
Celje, Ptuj, Jesenice,
Kranj, Novo mesto,
Trbovlje.

Vloga Združenih držav Severne Amerike

Nobena tajnost ni, da je v Združenih državah Severne Amerike precejšnja opozicija proti zunanji politiki predsednika Roosevelta. Čeprav so njeni ugovori v tem ali onem oziru uvaževanja vredni, je njen odpor politično brez pomena, ker se Roosevelt lahko trdno zanaša na veliko večino ameriškega kongresa in na znatno ali vsaj zadostno večino tudi v senatu. Razlogi opozicije, ki predvsem naglašajo, da Rooseveltov predlog, naj se Angliji posodi vojni material, ne da bi se zaenkrat Anglija obvezala, kdaj in kako ga bo odplačevala, pomeni neomejeno dovoljenje Angliji, da drago vojsko nadaljuje na stroške ameriških davkoplačevalcev, ne bodo mogli vplivati na ameriško narodno predstavnostvo, da ne bi sprejelo predsednikovega programa, kakor je postavljen. Seveda se vsak Amerikanec več ali manj zaveda, da bo ta kurs Rooseveltove politike bože noče Ameriko z neko avtomatsko nujno privedel do aktivne udeležbe v svetovni vojski, ki že danes stane Anglijo nad 20 milijard dolarjev vsak teden. Velik, oziroma največji del te vsote bodo, ko se bo začel Rooseveltov program udeleževati, plačali državljani USA, ki se samo še sprašujejo, kdaj bo nastopil trenutek, ko bodo morali poseči v vojno tudi z žrtvijo svoje krvi.

Zanimivo je, da Rooseveltovi predlogi še ne pomenijo toliko obsega vojne pomoči Angliji, kakršnega si le-ta želi. Prvi predsednik USA ni določil točne izmere te pomoči, drugič pa ni govoril ničesar o vprašanju, kako se bo vojno blago iz Amerike prevažalo v Veliko Britanijo. Ta prevoz bi namreč morala prevzeti ameriška trgovska mornarica, ker Anglija zaradi izredne učinkovitosti nemških podmorskih napadov na njene trgovske prevozne ladje sama ne razpolaga več z zadostno lastno tonazno trgovskega brodogojstva. Izpovedka so mislili, da bi nasprotnik ne mogel smatrati za kršitev nevtralitete, ako bi ameriške ladje prevažale vojni material za Anglijo do irskih pristanišč, od koder bi ladje prevzele angleške ladje. Ker pa je Nemčija izjavila, da bo vsako tako pomoč Angliji smatrala za kršitev nevtralitete, naj jo prevažajo koli in po kakršni koli poti, je postalo jasno, da bodo transporti za Anglijo, četudi bi jih prevzele ameriške ladje same, od sovražnikov Angliji napadeni in tako izpostavljeni riziku potopitve. Zato je popolnoma razumljivo, zakaj predsednik Roosevelt do danes ni hotel o tej stvari ničesar izjaviti, ker bi pač prišel v veliko zadrego, kako zagovarjati tak način prevažanja vojnega blaga na ameriških ladjah, medtem ko se je v svojem poročilu kongresu vnovič obvezal, oziroma je izjavil, da nikakor ne bo Zedinjenih držav zapeljal v neposredno vojno z Nemčijo. Menijo, da si bo Roosevelt pomagal iz te zadrege za enkrat s tem, da bo zopet Veliki Britaniji prodal, bolje rečeno, posodil 50 rusilcev, ki naj Angliji olajšajo nalogo spremljanja trgovskih ladij z vojnimi blagom. Po pravici naglašajo njegovi nasprotniki, med katerimi stoji v prvi vrsti senatorji Wheeler, Holt in Vandenberg, da Angliji to najbrž ne bo veliko pomagalo in da bodo Združene države Severne Amerike končno le prisiljene, da vojno blago prevažajo v Anglijo po lastnih ladjah ali pa da pomoč Angliji sploh odpovejo.

Seveda ni upati, da bi Roosevelt opustil svojo politiko, katero je sam čisto jasno označil kot politiko, ki naj na vsak način privede do zmage tako imenovanih demokratičnih držav in demokratične miselnosti sploh, kakor se izraža v dosedanjem političnem in gospodarskem redu na svetu. Šel je še delj in kot glavnega nasprotnika Združenih držav Severne Amerike označil avtoritarne režime sploh, od katerih naj bi odročile svet baš Združene države Severne Amerike, ki da morajo postati »arzenal demokracije«. Še usodnejše važnosti pa je to, da je Roosevelt, na katerega so polagali vsa svoja upanja vsi tisti, ki so za mir, pa naj bi bilo treba zanj plačati še tako drago ceno, sedaj izjavil, da Amerika ne more posredovati za mir, ki bi bil več ali manj ugoden vojnemu ciljem in miselnosti držav osi. Tako so zdaj Združene države postale iz nevtralne države nevojskujoči se zaveznik Velike Britanije in njenih vojnih ciljev, kakor je to Roosevelt označil sam. Do vojskujoče države je torej samo še en korak. Ni treba še posebej omenjati, kako je predsednik USA to svojo politiko utemeljeval s tezo, da bi zmaga avtoritarnih držav in načel pomenila največjo nevarnost za bodoči napad na Ameriko. Ni se spuščal v debato z opetovanimi oficijelnimi izjavami držav osi, da se ju ameriški veliki prostor nič ne tiče, naj se vlada, kakor se sam boče, da je le v prijateljskih političnih in gospodarskih odnosih z Evropo.

Ob tej priliki bi bilo vredno omeniti samo še to, da je Roosevelt s svojo izjavo, da ne more in ne bo posredovati za mir, izrecno odklonil predlog senatorja Wheelera, da naj se kongres, preden sprejme Rooseveltov program vojne pomoči Angliji, z diplomatično akcijo prepriča, ali res ni mogoče vojske ustaviti in naj v to svrhu izve od obeh vojskujočih se taborov, kakšni so njuni vojni cilji, zaradi katerih se bojujeta. Po Wheelerjevem mnenju bi bilo mogoče začeti posredovanje za mir na tej podlagi, da bi se osovobodile vse dežele, ki so bile tekom te vojne zasedene, da bi se Franciji vrnila Alžacija in Lorena, Nemčiji pa naj se vrnejo njene bivše kolonije. Vrh tega naj se Sueški prekop internacionalizira, vse narodne in verske manjšine naj dobijo mednarodno zakonito varstvo in naj se izvrši redukcija oborožitve vseh držav, ki naj bi se tudi odpovedale vsakim reparacijam in odškodninam.

Težava za tak idealen program je v tem, da dozdaj niti ena niti druga stranka nista hoteli čisto konkretno povedati svojih vojnih ciljev. Očividno je zdaj postavljen vso na vojno srečo, oziroma na izid vojne, tako da naj bi se v tej nesrečni Evropi ponovilo to, kar se je zgodilo pred 20 leti. Mir naj ne bi bil mir pametnega in pravičnega sporazuma vseh prizadetih, ampak izraz enostranske volje. Ali je to mogoče? Ali se ne bi utegnili zgoditi nekaj, česar ne ena ne druga stran ne želi? Duhovito je povedal nek anglosaški pisatelj, naj bi nasprotnika premislila, ali se ne bi moglo medsebojno uničevanje končati tako, kakor se je v znani basni zgodilo dvema levoma, ki sta se tako dolgo borila, da sta na bojišču ostala na koncu samo njuna repa...

Grki vkorakali v Klisuro

Na severnem delu fronte v Albaniji trajajo italijanski protinapadi dalje

Grška poročila

Atene, 10. januarja. t. Atenska agencija poroča: Generalni stan grške armade je objavil naslednje uradno poročilo o zasedbi Klisuro v Albaniji:

Zelo huda bitka, ki jo je naša hrabra armada bojevala v močno utrjenem odseku pri Klisuri že več dni, se je končala z novo grško zmago. Naše čete so zasedle mesto Klisuro. Grške čete prodirajo od Klisure dalje z uporno in nezadržljivo odločnostjo.

Najnovejša poročila z bojišča pravijo, da so se Italijani v zadnjih 24 urah upirali le s topniškim ognjem ter so delali s svojim letalstvom obupne poskuse, da bi zadržali grški sunek. Italijanske čete so medtem skušale zgraditi nove utrjene postojanke, toda zaman. Grške čete gredo dalje, pišejo atenski listi, ki z velikimi naslovi prinašajo poročilo o zmagoslavnem vходу Grkov v Klisuro.

Poročilo o zavzetju Klisure se je z bliskovito naglico razširilo po grški prestolnici in po vsej Grčiji. Pred kraljevsko palačo in pred poslopje ministrskega predsedništva je pridrvelo takoj na tisoče in tisoče ljudi, ki so napolnili ves trg in vse okoliske velike ulice. Množica je začela prepevati rodoljubne pesmi. Ko pa so po atenskih cerkvah zazvonili zvonovi, je množica kar naenkrat utihnila in se začela križati. Na balkonu poslopja generalnega štaba sta se prikazala kralj Jurij in predsednik vlade general Metaksas, ki ju je množica začela pozdravljati z burnim vzklikanjem in s petjem patriotičnih pesmi. Kralj Jurij in Metaksas sta poskušala govoriti, toda njune besede so utonile v valu navdušenja, ki je zajel vso okolico. Na vseh hišah so se pojavile grške in angleške zastave. Dekleta so bila takoj na mestu in so s svetlim obhajevala grške vojske, ki so jih srečala na ulicah.

Klisura je na močno utrjeni italijanski črti Tepeleni-Klisura. Mesto Klisura ima dve cesti, od katerih ena gre proti Tepeleniju — komaj 20 km oddaljenem v zahodni smeri, a druga proti severu v glavno albansko luko Valono. Skozi Klisuro vodi tudi pot od albanskih petrolejskih vrelcev, ki so sedaj ogroženi od grške vojske. Po zadnjih poročilih poročevalca pri grški vojski se pričakuje tudi padec Tepelenije. O zavzetju Klisure do sedaj še niso znane podrobnosti, razen da je grški vojski uspelo ujeti mnogo vojakov in zapleniti dosti vojnega materiala. Grške čete napredujejo po zavzetju Klisure dalje po dolini Dren v severovzhodni smeri. Položaj na ostalih bojiščih Albanije se ni mnogo spremenil.

Sedaj Tepeleni

Atene, 10. januarja. b. Po padcu Klisure je neki govornik vojske objavil še nekatere podrobnosti. Istočasno pa je to zbiranje krito z vojaškimi operacijami zahodno od mesta.

Grški rušilci pred Valono

Atene, 10. jan. t. Atenska agencija: Danes je bilo objavljeno poročilo admirala Kavadiasa, poveljnika eskadre grških rušilcev, ki je preteklo nedeljo zaplula prav v zaliv Valone ter obstreljevala mesto. Admirali pravi, da so grški rušilci imeli predvsem namen izzvati italijansko vojno brodogojstvo na visoko morje, da bi prišlo do bitke, ki so jo grške pomorske enote želele. Grški rušilci da so zapluli sredi valonskega zaliva in obstreljevali pristanišče in utrdbe, ko so tam svoje delo opravili, so poslali nekaj strelav na utrdbe na otoku Saseno, ki leži tik pred Valono. Toda grški rušilci niso nikjer naleteli na kakšen odpor. Dve križarki in trije rušilci, ki so bili v valonskem pristanišču, niso odgovorili na strele grškega vojnega brodogojstva. Grški rušilci so se potem mirno vrnili v svoje oporišče.

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 10. jan. AA. Stefani: Uradno poročilo št. 217 se glasi:

Na grški fronti delovanje v nekaterih odsekih 11. armade. Drugod topniško streljanje. Naša letala so bombardirala čete v Marisu in učinkovito zadela protiletalske baterije, ki so branile neko važno sovražnikovo pomorsko oporišče. Naše ladje so učinkovito obstreljevale sovražnikove postojanke ob obali.

Delovanje italijanskih letal

Rim, 10. jan. t. Posebni poročevalci agencije Stefani poročajo z albanskega bojišča, da razvija italijansko letalstvo veliko delavnost in da itali-

janska letala prevladujejo v zračnem prostoru nad grško-italijanskim bojiščem. Pri nekem spopadu z angleškimi bombniki vrste »Gloucester«, je bilo sestreljenih 5 angleških letal in samo eno italijansko je bilo nekoliko poškodovano. Italijanska letala rušijo mostove, ceste, sovražne topove ter obstreljujejo grške vojaške in blagovne prevoze v ozadju grške fronte.

Italijanske izgube v Albaniji

Rim, 10. januarja. Stefani: Uradno poročajo, da znašajo italijanske izgube v Albaniji 1301 mrtvih, med njimi 162 častnikov in 9 Albancev, ranjenih 4598, med njimi 10 Albancev, pogrešanih pa 3058, med njimi 88 Albancev. En polkovnik, dva podpolkovnika in trije majorji so padli v bojih.

Z naše meje

Belgrad, 10. januarja. m. Na italijansko-grškem bojišču je danes precejšno zatíšje. Tudi iz Bitolja poročajo, da ni bilo ves dan slišati niti enega topovskega strela. Ta dan sta obe strani izrabili za preskrbo svojih čet s strelivom in hrano. Italijani so okrepili svoje čete posebno v okolici Skumbe. Od Sv. Nauma poročajo, da se dobro opazuje s hribov kolone italijanskih avtomobilov, ki dovažajo hrano. Grki pa se poleg vozil poslužujejo tudi mul in oslov za preskrbo svojih čet. Vsi prebivalci Podgradca so evakuirani. Nad grškim bojiščem je zavladalo silno slabo vreme in že ves dan sneži. Nad Podgradcem so danes opazili nekaj italijanskih eskadril, deset lovcev in dva bombnika, ki pa so bili samo na ogledu.

Zemljevid k bojem v Albaniji.

Angleška ofenziva v Afriki

Angleška poročila trdijo, da je Tobruk popolnoma obkoljen — V Keniji so Angleži vzeli nazaj Buno in Ewak

Angleška poročila

Kairo, 10. jan. t. Reuter. Angleško vrhovno poveljstvo poroča:

Zbiranje angleških sil okrog Tobruka nadaljuje. Istočasno pa je to zbiranje krito z vojaškimi operacijami zahodno od mesta.

Na sudanski fronti so naše patrole prizadevale sovražniku hude izgube vzhodno od postojanke Serobotib, ki smo jo zasedli dne 7. januarja.

Na fronti v Keniji so naše čete večeraj zjutraj brez vsakega sovražnega odpora mirno vkorakale v Buno. Naše patrole so ugotovile, da so Italijani izpraznili tudi postojanko Ewak in sicer zaradi naših uspešnih napadov v decembru lanskega leta.

Kairo, 10. januarja t. Reuterjev dopisnik poroča s fronte, da so, kakor je to omenilo že uradno poročilo angleškega glavnega štaba, angleške motorizirane enote prodrle že daleč v ozadje Tobruka in dosegle morsko obalo ter presekale ceste, ki pelje ob obali od Tobruka do Derne. Predor okoli opravi francoske čete, med njimi znani spahijs na konjih. Tobruk je sedaj obkoljen od vseh strani. Tudi angleške vojske ladje so že priplule pred pristanišče. Angleži dovažajo sedaj po lepi obalni cesti, ki ni nikjer poškodovana, iz Bardije proti Tobruku težke topove, s katerimi bodo pri glavnem naskoku obstreljevali tobruške utrdbe. Tudi zaplenjena italijanska motorna vozila se vporabljajo za prevoz čel, orožja, municije in vojnega blaga. Ozemlje do Tobruka je vse očiščeno. Angleške izvidniške čete, ki čistijo pušcavo, so ugotovile, da razna pušcavska utrjena gnezda niso bila oekrbljena z vodo in da so jih zaradi tega italijanske posadke brez bojev predale. Med ujetniki, ki sedaj prihajajo v zbirališča, jih je mnogo, ki so bosni. Proti Egiptu korakajo nepregledne kolone ujetnikov.

Iz notranjosti libijske pušcave poročajo, da so Italijani že začeli zapuščati oazo (zelenico) Džarabub (Giarabub), kjer je stala Grazianijeva 5. armada, namenjena, da napade Sudan. Džarabub je zelo močno utrjena postojanka z velikimi skladišči orožja, bencina in vode. Angleški bombniki neprestano napadajo italijanske motorizirane transporte, ki iz Džarabuba odhajajo proti severozahodu.

Bombardiranje Napolija in raznih mest v Libiji

Kairo, 10. jan. t. Reuter. Letalsko poveljstvo angleške vzhodne armade poroča:

Naši bombniki so pri bombardiranju Napolija z eno bombo zadeli krmo neke v pristanišču zasidrane oklopne ladje vrste »Littorio«, ali pa je bomba padla vsaj v neposredno bližino, ker je nastal rdeč plamen, ki so ga piloti opazili. Druge bombe so povzročile velike požare ob nabrežju od enega konca ladjedelnice do drugega. Številne bom-

be so zadele zgradbe v pristanišču in železniško postajo. Plinarna je bila zadeta. V ladjedelnici so nastale eksplozije. Tudi na severni železnici je nastala zelo huda eksplozija.

Zelo uspešen napad so angleški bombniki napravili na letališče v Benini. Kjer so bombe zažgale letalske lope in vsaj 12 letal, ki so zgorela na tleh, kot kažejo fotografije. V noči od srede na četrtek je bil bombardiran Benghazi, kjer so bila zadeta vladna poslopja in je na eni ladi nastal požar, ki so mu sledile eksplozije. Bombardiran je bil tudi Tobruk in so bombe zadele vojaške zgradbe.

Nadaljnje skupine bombnikov so bombardirale zbiranja italijanskih čet v Tessenei v Vzhodni Afriki.

Italijanski napad na Malto

Kairo, 10. januarja t. Angleško vrhovno poveljstvo poroča, da so italijanske enote bombnikov v treh zaporednih valih napadle neko letališče na otoku Malta. Skupno se je operacije udeležilo 23 sovražnih bombnikov, ki jih je spremljalo 15 lovskih letal. Bombe so napravile neznamno škodo. Pet sovražnih letal je bilo sestreljenih. Angleška lovska letala so se vsa vrnila nazaj na vzletišče.

Boj med angleško trgovsko ladjo in italijansko podmornico

London, 10. jan. t. Reuter. Admiraliteta poroča nekaj podrobnosti o borbi angleškega trgovskega parnika »Shakespeare« z italijansko podmornico blizu portugalske obale. Boj je trajal dve uri. Šele, ko je bilo na angleški ladi ubitih 19 mornarjev, je dal poveljnik povelje, naj spuste rešilni čoln. Nato je podmornica ladjo potopila. S priznanjem je poudaril poveljnik angleške ladje, da je po starih častnih šegah pomorstva italijanska podmornica zavlekla rešilni čoln z rešeno posadko tako daleč, da se je prikazala portugalski obali. Šele potem je odplula. Takšno postopanje je treba posebno podčrtati, je dejal angleški kapitan, ker v dosednji pomorski vojni angleške trgovske ladje nanj niso bile navajene.

Admiraliteta zanika

Admiraliteta nadalje uradno poroča, da poročilo italijanskega glavnega štaba, da je pri nekem italijanskem letalskem napadu na angleško brodogojstvo v zahodnem delu Sredozemlja ena bomba zadela neko angleško oklopno ladjo, ne odgovarja resnici. Do danes popoldne admiraliteta, ki je o tem spopadu poučena, ni dobila nobenih poročil, ki bi potrdila trditve italijanskega glavnega štaba.

Italijanska poročila

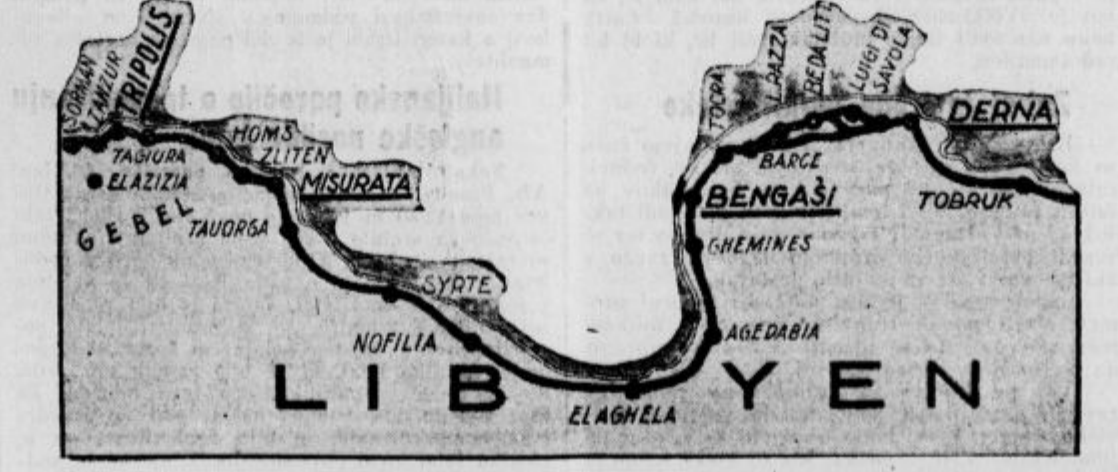
Nekje v Italiji, 10. jan. t. Poročilo št. 117 glavnega štaba italijanske oborožene sile se glasi: Na grškem bojišču (glej pri poročilih o grško-italijanski fronti).

Bombniške eskadrole so v zahodnem Sredozemlju napadle neko veliko pomorsko formacijo. Kljub srditosti reakcij protiletalskih topov smo zadeli neko ladjo in zbili nekega sovražnikovega lovca. Dve naši letali se nista vrnili. Naša letala so učinkovito bombardirala in obstreljevala s strojnimi pomorsko letalske oporišče na Malti ter zadela pet letal na tleh in dve ladji ter eno protiletalsko baterijo. Eno naše lovsko letalo je izgubljeno, dve sovražnikovi

Nadaljevanje na 2. strani

Zagrebska vremenska napoved: Jasneje, hladno.

Zemunska vremenska napoved za 11. jan.: Hladnejše, nekaj jasnost na severozahodu in na gornjem Primorju, oblačno in megleno pa drugod. Nekaj snega sredi države, na jugu pa dež z snegom.

Velika obalna avtomobilska cesta v Libiji, ki jo je dal zgraditi Mussolini.

Politični zapiski

Spletkarji na delu zoper slovensko-hrvatsko sodelovanje

Včeraj smo prinesli odgovor na pisavo zagrebškega »Obzora« ter po zaslugi postavili njegov članek o dr. Korošcu tja, kamor spada. Da pa so tudi na Hrvatskem »Obzorov« članek razumeli tako kakor mi ali pa še huje, naj dokazuje pismo, ki smo ga prejeli od hrvatskega inteligenta, kateri se zgraža nad »Obzorovo« pisavo ter podaja o njej tole sodbu: »Obzorov« članek se peča s Senkovim popisom dogodkov ob šestojanuarski krizi. Senkov opis obsega zlasti osebna opazovanja parlamentarnega poročevalca o dogodkih, ki so se dogajali za kulisa in o katerih naše časopise dolgo sploh govoriti ni smelo. Tudi Senku samemu ni bilo dano gledati za kulise, čeprav je bil v krogu dr. Korošca ... V delu hrvatskega časopisa smo že več let morali brati napade na dr. Korošca, ki pa na nje nikoli ni odgovarjal ter ni pustil odgovorjati, ker se je zavedal, da bo zadoščenje že prišlo od merodajne strani. Nenadna smrt je to tudi pokazala. Ne le številne sožalje izjave s Hrvatskega, tudi krasna udeležba odposlancev od strani Hrvatov, zlasti pa udeležba hrvatskega voditelja dr. Mačka ter njegov govor na Navju — vse to je bilo odločno demanti vsega tistega, kar se poprej nekateri po listih o dr. Korošcu pisali. Vse hrvatski tisk je pravilno in pravično ocenjeval delovanje dr. Korošca, izjemo je delal le »Obzor« in še nekaj manjših. Po članku v »Hrvatskem Dnevniku« in po govoru voditelja dr. Mačka smo pričakovali, da bodo tudi ti listi spremenili način svojega pisanja. Tega nismo pričakali, pač pa to, da je »Obzor« izrazil celo navadno reportažo, da bi napadel spomin dr. Korošca. Pa človek bi se ne spuščal v to in ne odgovarjal, ko ne bi vedel, da se za temi napadi zdaj skrivajo nekateri ljudje, ki jim sodelovanje med Slovenci in Hrvati ni všeč. — Ako se »Obzor« še ima za naslednika dr. Dežmanove smrti, mu svetujem, naj pusti pri miru diktaturo in njeno politiko. Dr. Dežman je bil član zakonodajnega sveta v diktaturi še dolgo potem, ko je dr. Korošec že davno bil poslan na »oddihi« v Vrnjačko banjo ozioroma na Hvar. Ako današnji voditelji »Obzora« sodojijo, da je njihova dolžnost podpirati politiko velike večine hrvatskega naroda in njegovega voditelja dr. Mačka, bi bilo samo ob sebi razumljivo, da bi v tem slučaju zavzemali tudi isto stališče, kakršno je izpovedal hrvatski voditelj g. dr. Maček na Navju. Ker pa »Obzor« ne dela tako, moramo soditi, da dela pač na račun znanih in neznanih krogov, katerim današnje prisrčne razmere med Zagrebom in Ljubljano križajo njihove politične račune. — Nalaga se prinesli misli iz tega hrvatskega pisma, da javnost vidi, kako poštene Hrvati sodijo o taki pisavi, kakršna je »Obzorova«, katero devljejo med grde epletike zoper slovensko-hrvatsko sodelovanje.

Muslimani o dr. Korošcu in dr. Kulovcu

Muslimanska »Narodna Pravda«, ki je glasilo ministra dr. Kulenovića, piše: »V Beogradu je dne 14. decembra umrl prosvetni minister dr. Anton Korošec. Vse svoje življenje je rajni Korošec neprestano deloval ter se vedno trudil za narodno stvar. On je eden izmed tistih visokih zavednih nacionalistov, ki so največ pripomogli do zedinjenja Slovencev, Hrvatov in Srbov v eni skupni državi. Kako spoštovan je bil v naši državi, se je najbolje videlo po ogromni udeležbi ljudstva ter najodličnejših zastopnikov pri sprejemu njegovega trupla iz Beograda, prav tako pa tudi pri pogrebu v Ljubljani. V njem naša država izgublja odličnega državnika. Slava dr. Korošcu! Za političnega naslednika rajnega dr. Antona Korošca je bil dne 18. decembra izvoljen dr. Franc Kulovec, ki je s tem postal voditelj stranke za Slovenijo. G. dr. Fr. Kulovec je znan prijatelj bosansko-hercegovinskih muslimanov. Ze dolgo let je v stalni zvezi z mnogimi našimi politiki in kulturno-prosvetnimi delavci. Dr. Kulovcu želimo mnogo uspeha na njegovem novem in odgovornem mestu.«

O Bunjevcih in Šokcih na Madžarskem

Novosadski »Dan« piše: »Obzor« in »Subotiske novine« sta pred kratkim pisala o razmerah, v katerih Bunjevci in Šokci žive na Madžarskem. Zahtevala sta, naj se te razmere zboljšajo. Madžarski znanstveni inštitut v Pečuhu je nato odgovoril, češ da so Bunjevci in Šokci posebna naroda, ki nimata nobene zveze ne s Hrvati ne s Srbi. »Obzor« na tisto docela pravilno omenja, da je prav toliko res, kakor, če bi kdo trdil, da Seklerji v Rumuniji niso Madžari, marveč poseben narod. Z ozirom na to list znova zahteva, naj se stanje Bunjevcev in Šokcev poboljša.

Kulturbund snuje športno sekcijo

Zagrebški »Novosti« poročajo iz Subotice: »V Novem Vrbanu so vsi zastopniki nemških športnih krogov imeli svoj sestanek. V okviru nemškega Kulturbunda so si ustanovili Zvezo nemških športnih klubov v Jugoslaviji. Sestanka so se po zastopnikih udeležile največje nemške občine v Jugoslaviji. Zveza nemških športnih klubov v Jugoslaviji bo delovala kot odsek Kulturbunda. Podzveze pa bodo ustanovili v Sremski Banatu. Nemški klubi bodo prirejali tudi posebna predavanja za svoje člane. Bačka bo razdeljena na pet okrožij, v vsakem okrožju pa bo okoliščini vodja organiziral nemške športne klube in športno življenje. Vsi ti nemški športni klubi pa bodo izstopili iz Jugoslovanske nogometne zveze.

Kaj je dr. Awender

Glasilo dr. Awenderja »Volksruf« poroča, da je umrl dr. Awenderjev oče. Ta dogodek Awenderjevo glasilo takole sporoča: »Umrli je Johann Awender, starejši, oče g. dr. Jakoba Awenderja, zdravnika, predsednika Agrarije d. d., predsednika Zveze nemških kreditnih in gospodarskih združenj, predsednika Jugograrja, zastavonoša in budilca v boju za ustvarjanje nacionalsocialistične narodnosne skupnosti v naši nemški narodni skupini...«

Študentje izključeni iz HSS

Hrvatski Dnevnik prinaša od krajevne organizacije HSS v Sibeniku sporočilo, kjer je povedano: »Na seji krajevne organizacije HSS je bilo sklenjeno, da se iz članstva organizacije izključijo, ker so s svojim delovanjem dokazali, da ne pripadajo HSS in da niso zvesti njenim načelom, katere so temelji naukov bratov Radičev ti le študentje. (Slede imena 7 visokošolcev).

Osebnosti

Belgrad, 10. jan. m. Na višjo pedagoško šolo je bila sprejeta učiteljica Marija Lavrič.

Hrvatsko-slovenski odnošaji

Pod gornjim naslovom je v »Hrvatski Strazi — Tjedniku«, ki je tedenski list za katoliške hrvatske kmete, dr. Avgustin Jurčič, predsednik zagrebške »Združne zveze«, napisal članek o slovensko-hrvatskih odnošajih, v katerem pravi:

»Vsa naša hrvatska javnost je pozdravila izvolitev dr. Kulovca za naslednika rajnega dr. Korošca v političnem vodstvu slovenskega naroda. Zares pravi moč je prišel o pravem času. Dr. Kulovec je tudi doslej bil med Hrvati lepo sprejet zaradi svojega prijateljskega obnašanja do Hrvatov. Celo v časih najhujše napetosti v odnošajih med Hrvati in Slovenci je redno obiskoval Zagreb ter vzdrževal prijateljske vezi z vodilnimi možmi političnega, kulturnega in gospodarskega življenja med Hrvati.

Prepuščajoč preteklost pozabljenju zaradi lepše prihodnosti prav tako Hrvatov kakor tudi Slovencev pozdravljamo to dr. Kulovecovo izvolitev. Dovolj vzroka je zato, naj bi odnošaji Hrvatov in Slovencev bili prijateljski, prisrčni. Ne da bi se spuščali v docela politične vzroke, ki so brez dvoma močni in veliki, so še drugi vzroki: verski, gospodarski in kulturni, ki nam enim in drugim nalagajo dobro sosedstvo.

Najprej se treba med seboj spoštovati pravice, ki jih za sebe zahteva bodisi hrvatski ali slovenski narod. Narodne meje so nam natančno razmejene ter tukaj niso mogoči spori. Edini spor v tem oziru sta Strigova in Osilnica. Vendar na podlagi dobre poučenosti lahko rečemo, da bo to vprašanje kmalu

sporazumno dobro rešeno. Vemo, da je bilo dr. Kulovcu mnogo do tega, da bi se to vprašanje čim prej rešilo.

Ko bi bilo enkrat to vprašanje odstavljeno z dnevnega reda, v tem oziru nimamo več drugih vprašanj. Dobro umevani interesi Hrvatov in Slovencev gredo vzporedno ter se ne križajo. Kot katoliško glasilo zlasti naglašamo vse dobre posledice takega sporazumnega delovanja pri prihodnji graditvi verskokulturnega življenja. Mi Hrvati nikoli nismo imeli, nimamo in ne bomo imeli nobenih želja, ki bi bile Slovincem v škodo. Pa tudi Slovincem bi kak prepis s Hrvati trajno ne koristil. Naši interesi se ne križajo niti v gospodarskem pogledu, tako da je med nami mogoča močna izmenjava gospodarskih dobrin.

Na podlagi vsega tega upamo, da bodo prišli lepši dnevi v hrvatsko-slovenskih odnošajih. V tem upanju nas krepi tudi dr. Kulovecova izjava, kjer je dejal, da bo pogosteje obiskoval Zagreb kot središče hrvatskega političnega, verskega, kulturnega in gospodarskega življenja.

S svoje strani moramo storiti vse, da bo hrvatsko-slovensko sodelovanje čim bolj uspešno. Skušnje preteklih 20 let so nas marsičesa naučile, zato se niti eni niti drugi ne smemo več vračati v stare napake. Drug drugega moramo podpirati, drug drugega spoštovati ter se ne vtikati v interesna področja drugega.

V tem imenu naj bi leto 1941 bilo zapisano kot začetek ozkega prijateljskega sodelovanja Hrvatov in Slovencev.

Slovenski drsalci v korist zimske pomoči

Ljubljana, 10. januarja.

Nocoj je priredila drsalna sekcija SK Ilirije javno drsalno produkcijo v korist zimske pomoči, v kateri so sodelovali najboljši drsalci in drsalke naše države in umetnem drsanju in dve moštvi našega državnega prvaka SK Ilirije v hokeju.

Nocojsnji prireditvi je prisostvoval zastopnik ljubljanskega župana, ljubljanski podžupan dr. Ravnihar. Prireditvi je prisostvovalo nenavadno dosti gledalcev, le škoda, da je bila vstopnina nekoliko visoka in je še toliko gledalcev ostalo zunaj ob ograji. Spored je bil zelo bogato in posrečeno sestavljen.

Najprej so nastopile novinke, ki so šele lansko leto začele drsati. Kot prva je nastopila mlada Mara Drašler, ki je izvajala svoj prosti spored. Za njo Mojca Zore s prostim sporedom, nato pa najmlajša drsalca Zdenka Lukec. Končno so vse tri nastopile in izvajale zelo zanimiv spored na valček. Za njimi je nastopil junior Klobčič, ki je izvajal zelo dobro sestavljen prosti spored.

Državna prvakinja gospodična Palmetova je v svoji prvi točki izvajala prosto drsanje, ki ga je zelo dobro naštudirala. Pozna se ji njena dunajska drsalna šola, kjer jo je poučeval svetovni prvak Schäffer. Za njo je nastopil junior Rozman, ki je

zelo dobro izvajal prosto drsanje. Prav tako je prav dobro izvajala prosti program gospodična Bogatajeva. Z vsemi finesami je tekmovalni program izvedel Betetto mlajši. Za njim je gospodična Sernečeva izvajala svoj težki program, ki je bil prepleten s težkimi artističnimi gibi, zlasti je ugajala njena »spagane«. Biber, ki je nastopil za njo, je podal prav dobro prosto drsanje. Za njim je nastopila zopet gospodična Palme v valčku. S svojimi finesami na ledu je navdušila vse gledalce. Hokey igralci so v prvem delu predvajali nekako trening tekmo.

V drugem delu je prvi nastopil Tuma, ki ga je občinstvo navdušeno pozdravilo. Drsalna dvojica Bogataje-Betetto je lepo izvedla svoj program, pozna se pa, da se nista še dovolj vadila. Gospodična Palme je v poslednji točki nastopila v gorenski narodni noši. S to točko je tako navdušila gledalce, da jo je morala ponoviti. Za zaključek drsalnega programa sta nastopila drsalni par Serneč-Schwab, ki je navdušil vse gledalce. Program je bil prepleten z vrhunskimi izvajanjmi. Ko bosta to točko bolj naštudirala, bo to vsekakor vsake vrstne prireditve. Hokey igralci so v drugem delu zaključili današnji večer, ki je tako v moralnem, kakor tudi v gmoletnem oziru zelo lepo uspel.

Nemški list proti škofu Budanoviču

Novosadski dnevnik »Dan« prinaša tle poročilo: »Ker so vse ljudske šole brez razlike podržavljene, je po sodbi subotiske škofije vsa pravica razpolagati s premoženjem katoliških nemških šol prešla na rimsko katoliške cerkvene občine. Po tem se ravnašče je škof v Subotici g. Lajč Budanovič odredil, naj se nekatere nemške šolske zgradbe pdero, namesto njih pa naj se zgrade s sredstvi, ki jih dajo na razpolago katoliški Nemci, katoliški mladinski domovi. Tako se je poprej že zgodilo v Bukinu, Filipovu, Prigrevici, Svetem Ivanu ter tudi zdaj v Bačkem Brestovcu. Zaradi tega slučaja v Bačkem Brestovcu pa je pančevački list »Volksruf« začel ostro napadati g. Lajča Budanoviča. Škofa v Subotici ter mu očita, da zlorablja nemške šole v domove črne fronte, da so ti domovi zloglasni, da se v njih zapeljuje nemška mladina, ki naj postane v njih neumna. »Volksruf« trdi, da je škof Budanovič nasproten tamkajšnjim Nemcem ter tako skuša zadržati zmagozorni pohod nemške narodne obnove, obenem pa za držati polom sil črne fronte.«

Vojna v Afriki

(Nadaljevanje s 1. strani)

letali, ki sta poskušala preleteti naše ozemlje, smo zbili.

V Kirennah (v Afriki) topniško streljanje v področju Tobruka. Pri tem smo uničili več sovražniških mehaniziranih vozil. Naša letala so obstreljevala priistanišče Sollum. Neka naša napadna lovka skupina je izsledila in obsela z bombami okoli 100 sovražniških mehaniziranih vozil, ki so bila namenjena proti letališču zahodno od Tobruka.

V Vzhodni Afriki so naša letala pri Kasali in v bližini Siuseđa bombardirala taborišča in oklepne avtomobile. Severozahodno od Kasale smo zavrnili napad sovražniških motoriziranih vozil in prizadejali sovražniško izgube.

Neko sovražniškovo letalo je vrglo majhne zagalne bombe na Messino in povzročilo požare, ki smo jih takoj zadušili. Cloveskih žrtev ni.

Neka naša podmornica je torpedirala in potopila v Atlantiku grško tovorno ladjo »Anastasio« (2893 ton), neka druga podmornica je pa po hudi borbi potopila oboroženo angleško ladjo »Shakespeare« (7000 ton). Neka naša podmornica v Sredozemskem morju je torpedirala dve ladji, katerih tonaža še ni ugotovljena in ki sta pluli v dobro zavarovanem konvoju. Naši torpedni rušilci so potopili dve sovražniškovi podmornici. »Narval« in »Regulus«, o kateri izgubi je te dni poročala angleška admiralieta.

Italijansko poročilo o torpediranju angleške nosilke letal

Neko italijansko letalsko oporišče, 10. jan. AA. Posebni dopisnik agencije Stefani piše: Danes med 12.30 in 13 se je neko italijansko letalo torpedovka srečalo v sielskem prelivu s skupino sovražniških ladij. Kljub močnemu odporu protiletalske artilerije in napadu letal, ki so vzletela s sovražne nosilke letal, katere je bila v sestavi sovražniškove eskadre, se je našemu letalu posrečilo zavzeti ugoden položaj in izstreliti torpeda na nosilko letal, ki je bila zadeta na sredo. Steber dima je potrdil uspeh tega napada. Za časa ogledniških poletov naših letal po izvedenem bombardiranju, je bilo ugotovljeno, da je nosilka letal hudo poškodovana. Z nje se še vedno dviga dim. Ladja počasi plove dalje, druge ladje iz te eskadre pa so jo zapustile.

Krediti za naše bolnišnice odobreni

Belgrad, 10. jan. m. Fin. minister dr. Šutej je podpisal odlok, s katerim je odoben naslednji kredit socialnemu ministru za te-le zdravstvene ustanove v Sloveniji:

za kirurg. paviljon v Ljubljani . . . 785.000 din
za drž. bolnišnico v Ljubljani . . . 3.318.000 din
za žen. bolnišnico v Ljubljani . . . 140.000 din
za babiško šolo 15.000 din
za umobolnico na Studencu . . . 937.000 din
za umobolnico v Novem Celju . . . 280.000 din
za zdravilišče v Topolšnici . . . 650.000 din

Vsi ti krediti so odobreni za pokritje izdatkov omenjenih zdravstvenih ustanov.

Belgrad, 10. januarja. m. Finančni minister dr. Šutej je podpisal odlok, s katerim je odoben kredit 28.160.395 din za pokritje povečanih izdatkov posameznih banovin. Od prednjega zneska odpade na dravsko banovino 2.533.066 din.

Slovesni requiem

za dr. Korošcem

Belgrad, 10. jan. m. Ob 30 dnevnici pogreb, blagopokojnega voditelja Slovencev, predsednika senata in prosvetnega ministra dr. Antona Korošca bo v Belgradu v cerkvi Kristusa Kralja v četrtek, 16. t. m., ob 10. dopoldne slovesni requiem, ki ga bo opravil belgradski nadškof dr. Učič ob asistenci duhovščine.

Priprave za hrvatski evharistični jubilejni kongres

Zagreb, 10. jan. b. V zvezi s proslavo 1300 letnice pokristjanjenja Hrvatov bo v Zagrebu od 20. do 22. junija velik evharistični jubilejni kongres, ki se ga bo udeležil poseben odposlanec papeža, kateremu pripravljajo slovesen sprejem in ki bo imel pontifikalno sv. mašo. Sedaj so zvedeli, da bo katoliški episkopat kmalu izdal oklic na hrvaški narod za ta kongres.

Po tem oklicu bo poseben osrednji odbor za ta jubilejni evharistični kongres izdal letak na narod z vsemi potrebnimi navodili. Na nedavni anketi o prireditvi tega kongresa je bilo govora tudi o sedanjih razmerah in so prišli do sklepa, da kongres vsekakor bo.

Na anketi je bila izražena misel, da bo do junija že mir. V kongresnem programu je razen sprejema in pontifikalne sv. maše papeževga odposlanca tudi govor samega sv. očeta Pija XII. na radiju. Razen tega bo več zborovanj, nočnih čaščenj, polnočnica, nočna procesija mož s svečami, staroslovenska sv. maša, velika procesija, koncert, predstava naše stare drame »Abrahamova žrtev«, igra o pokristjanjenju Hrvatov, nastop »Seljačke sloge« s pobožnimi pesmimi.

Umetnik Antonini je izdelal posebno jubilejno znamko s hrvaškim jubilejnim znakom, ki bo prišla v promet 13. aprila.

Posvetovanje o prehrani prebivalstva

Belgrad, 10. januarja. m. Po pravoslavni božični praznikih se vračajo v Belgrad posamezni ministri. Predsednik vlade Dragiša Cvetković s so-progo in otroci je dopotoval snoci iz Niša, kjer je prebil praznike. Davi je dopotoval iz Banjaluke minister za kmetijstvo dr. Čubrilovič. Iz Zagreba pa so se vrnili dopolne minister za finance dr. Šutej, minister za trgovino dr. Andres in minister za pošto dr. Torbar. Drugi člani kr. vlade se bodo vrnili v Belgrad prve dni prihodnjega tedna, med njimi tudi podpredsednik vlade dr. Vladko Maček.

Danes ni bilo v Belgradu važnejših političnih dogodkov. Važnejša je bila samo konferenca vseh zainteresiranih ustanov za ureditev prehrane ljudstva in preskrbo prebivalstva z življenjskimi potrebščinami. Konferenci, ki v času, ko to poročamo, še traja, je prisostvoval tudi predsednik Prevoda in bivši minister g. Snoj.

(Glej o tem tudi poročilo angleške admirali-tete.)

Položaj maršala Grazianija

Kairo, 10. januarja. AA. Reuter: Uradno poročilo angleškega vrhovnega poveljstva pravi, da položaj maršala Grazianija ni zavidanja vreden, ker so angleške čete obkolile Tobruk. Ta glavna italijanska trdnjava v Vzhodni Libiji po svojem položaju spominja na položaj, v katerem je bila Bardija. O razvoju dogodkov pri Tobruku ni mogoče objavljati nobenih podrobnosti, ker je to tajnost angleških armad, za katere se ve, da svoje napredovanje proti zahodu ugodno nadaljujejo.

14 fašističnih pokrajinskih voditeljev odstavljenih

Bern, 10. jan. t. AFI: Štirinajst pokrajinskih voditeljev fašistične stranke je bilo te dni, kakor poročajo švicarski listi, odstavljenih in poslanih na druge službe. Na njihova mesta so bili takoj imenovani novi voditelji, ki so dobili posebna navodila za svoje delovanje.

Italijanski vojni cilji

Rim, 10. jan. Z ozirom na izjavo Duffa Cooperja, da Italija in italijanska vojska nimata nobenega vojnega cilja, češ da ne vesta, zakaj se bori, izjavljajo italijanski politični krogi, da je pač angleški ministrski predsednik sam v parlamentu izjavil, da vojni ciljev Anglie ne more in ne sme povedati, Italija pa dobro ve, zakaj se bori. Njeni vojni cilji so od vsega začetka sledeči:

1. Svobodni vhod in izhod iz Sredozemskega morja, ne da bi bilo to odvisno od Velike Britanije.

2. Uresničitev zahtev Italije, katerih ni iznašel fašizem, ampak jih je zdavnaj postavila zgodočina.

3. Če se te zahteve izpolnijo, bo italijanski življenjski prostor tolik, da bo proletarska in fašistična Italija zmogla gospodarske organizacije, ki bo dvignila življenjsko raven italijanskega naroda in zajamčila njegovo gospodarsko neodvisnost.

Za te vojne cilje se bo italijansko ljudstvo odlošle borilo še z večjo odločnostjo in neuklonljivostjo.

„Zedinjene države severne Amerike so orožarna napadenih demokratičnih držav“

Izjava Rooseveltovega tajnika o novem zakonu, ki bo Rooseveltu dal neomejeno oblast, da posoja ameriško orožje

Washington, 10. januarja. t. Associated Press. V zvezi z zakonom, ki ga je predsednik Roosevelt danes predložil ameriški kongresu in v katerem zahteva polnomočna pooblastila, da sme tujim državam posojati ameriško orožje, je Rooseveltov osebni tajnik Early sprejel časnikarje in jim sporočil,

da je bil zakon danes predložen senatu in zboru poslancev. Roosevelt želi s tem zakonom dobiti priznanje za načelo, da morajo v sedanjih vojni nasilja proti demokratičnim svobodinam »Združene države Severne Amerike postati orožarna za vse napadene demokratične narode«. Predsednik želi dobiti pooblastila, ki ne bodo vezana na nobene pogoje in ki mu bodo dajala pravico, da po lastni razsodnosti posoja ameriško orožje kolikor hoče in komur hoče. Zakon, ki leži pred kongresom, tudi ne vsebuje nobenih številčnih navedb, z edino izjemo, da bo kongres v naprej določil in odobril način, kako bodo tuje države od Amerike izposojeno orožje vrstile, odnosno zanj dale odškodnino, če je bilo porabljeno tako, da ni več za rabo.

Besedilo zakona

o ameriški pomoči »vsem državam, katerih varnost je važna za varnost Amerike«

Zakon, ki je bil predložen kongresu, ima v glavnem naslednjo vsebino:

1. Zakon daje Rooseveltu polnomočje, da po svoji lastni presoji, kadar misli, da je to v prid narodni obrambi, daje naročila orožarnam in ladjedelnicam na ameriškem ozemlju za nabavo orožja za katero koli državo, katere obrambo bi predsednik smatral kot nujno za varnost Združenih držav SA.

2. Zakon pooblašča Roosevelta, da svobodno »prodaja, izmenjava, prenaša lastninsko pravico, oddaja, daje v najem, posoja ali kakorkoli drugače razpolaga z vsakokaterim ameriškim orožjem v prid katerekoli države v gornjem smislu.«

3. Zakon nadalje daje Rooseveltu polno svobodo, da »preizkuša, pregleduje, popravlja, izpopolnjuje, obnovlja ali kakorkoli drugače napravi uporabljivo vsako orožje, ki bi ga katera koli država v gornjem smislu Ameriki v ta namen dostavila.«

4. Roosevelt dobiva pravico, da kateri koli vladni držav v gornjem smislu sporoči vsa obvestila o ameriški pomoči, ki bo uporabljena po navodilih pod št. 2.

5. Zadnji člen pooblašča predsednika, da sme vsako orožje, ki spada v okvir tega zakona, brez nadaljnjega izvajati v tisto državo. Uradni tolmači pristavljajo, da je zakon tako širokopotezen, da daje na primer Angliji možnost, ki ga pustijo svoje vojne ladje popravljati v ameriških ladjedelnicah in da se sme odleži mirno posluževati vseh ameriških pomorskih in letalskih opreš, ki spadajo v sad pravnih pojem »orožja«, da tamkaj popravljajo njeno orožje, kakor tudi orožje vsake države, o kateri je predsednik prepričan, da je njena varnost pomembna za varnost Amerike.

V kongresu je bilo med debato povedano, da bodo v Ameriki proizvajali samo takšno orožje, ki ga uporabljajo tudi v Ameriki sami. Potemtakem bo odleži orožje isto za Ameriko, isto za Anglijo, isto za Grčijo, isto za Kitajsko, isto za vsako državo, ki jo bodo Združene države hotele podpreti.

Letos za 10 milijard dolarjev

Washington, 10. jan. AA. Stefani. Predsednik Roosevelt je konfiriral v Beli hiši s šefi vladne večine obeh zbornic o načrtu o pomoči Angliji, ki naj se predloži kongresu. Po pisanih listih daje ta zakonski predlog prezidentu neomejeno oblast glede posojanja letal, topov, tankov in drugega modernega vojnega materiala Angliji. Izdatki za ta material, ki pojdejo na račun državne blagajne USA, bodo znašali najmanj dve največ pa deset milijard dolarjev (800 milijard din) za letošnje leto. Listi pripominjajo, da ta izdatek ne bo preveč obremenil ameriškega proračuna, ker bo Anglija razpolagala z zadostnimi zneski dolarjev, da bo plačala naročila v teku letošnjega leta.

Rooseveltov odposlanec v Londonu ne dvomi o tem, kdo bo zmagal

London, 10. jan. t. Associated Press. Rooseveltov poseben odposlanec Hopkins, ki je prišel v London, je že imel daljše razgovore s člani angleške vlade, nakar je sprejel časnikarje, ki jim je med drugim izjavil:

Imel sem daljše razgovore z zunanjim ministrom Edenom in novim angleškim poslanikom v Ameriki lordom Halifaxom. Pri Churchillju sem bil na kosilu. Razgovori so trajali 90 minut dalje, kot so bili zamišljeni.

V London sem prišel kot čisto osebni zastopnik predsednika Roosevelta, da se sestanem s Churchillom in z drugimi člani vlade. Namen mojega prihoda je, da se s temi osebnostmi ustmeno razgovorim o raznih za obe naši državi zelo perečih vprašanjih. Ostal bom v Angliji tako dolgo, da razčistimo vsa vprašanja. Toda vsekakor ne bom odstopal pred dvema tednoma in ne ostanem dalje kot štiri tedne.

Na vprašanje časnikarjev, če ima kakšen po-

jem o tem, kdo bo v sedanjih vojni zmagal, je Hopkins odgovoril:

Imam točne pojme, prav gotovo jih imam. Glede izida vojne nimam nobenih dvomov. Ameriška proizvodnja orožja bo dosegla svoj višek proti koncu tega leta in bo v največjem razmahu v začetku l. 1942. Proizvajali bomo orožje, ki ga bomo skupno uporabljali vsi, mi v Ameriki, Angleži, Grki in Kitajci ter vsaka druga demokratična država, ki bi bila napadena.

Na vprašanje, če bo obiskal tudi še kakšno drugo državo v Evropi, je Hopkins odgovoril, da ne. Prišel da je samo v Anglijo. Toda po Angliji namerava potovati, da se na lastne oči prepriča o nekaterih važnih stvareh. Dejal je tudi, da je snoči doživel prvi letalski alarm v življenju. Nemški letalski napad na London je pri njem povzročil

Prijateljstvo Nemčije in Sovjetov

Nova trgovska pogodba »potrdilo tega prijateljstva« pišejo moskovski listi

Moskva, 10. jan. t. Reuter. Danes je bil tukaj podpisan nemško-sovjetski gospodarski sporazum, ki v mnogočem razširja ploskev in obseg gospodarskega sodelovanja med obema državama, ki se je začelo že v pogodbi v avgustu 1939. Pogodba ureja blagovni promet med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo do avgusta prihodnjega leta. Dobave iz Sovjetske Rusije daleč presegajo dobave, ki jih je Sovjetska

zanimive občutke. Zelo važno je bilo, da je imel priložnost sam videti, kaj so bliskoviti napadi.

Na koncu je Hopkins izjavil, naj Angleži mirno zaupajo v Rooseveltovo najboljšo voljo in v Rooseveltovo neporušljivo zdravje, v njegovo neuklonljivi duh in njegovo neomajno odločnost. Lord Halifax bo pomenil velikansko pridobitev za odušanje med Ameriko in Anglijo.

»Skupna fronta trozveze in Sovjetov proti Rooseveltu«

Bukarešta, 10. januarja. AA. Stefani. List »Cuventule« je od svojega berlinskega dopisnika s posredovanjem neke ugledne nemške politične osebnosti prejel obvestilo, da vlada med državami trozveze in med Sovjetsko Rusijo popolna vzajemnost proti napadom in proti načrtom demokracije. List dalje pravi, da je omenjena nemška ugledna osebnost izjavila, da bo med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo kmalu sklenjen gospodarski sporazum, ki bo širši od tistega, ki je sedaj v veljavi, in ki bo v sebi obsegal tudi razširjenje političnega sodelovanja. Rooseveltov načrt da bo naletel torej na skupno fronto držav trozveze in Sovjetske Rusije.

Letalski boji med Nemčijo in Anglijo so spet oživel

Napadi na Anglijo

Nemška poročila

Berlin, 10. januarja. AA. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo poroča:

V toku večerajšnjega dne so nemška letala izvedla zasilne ogleda nad Anglijo vse do severne Škotske. Preteklo noč so velike formacije bombnikov z uspehom napadle mnogo vojnih ciljev v Srednji in Južni Angliji, posebno v Manchesteru, Londonu in Liverpoolu.

Preteklo noč je sovražnik izvedel letalske napade na razna mesta v Zahodni Nemčiji. Razen nekaj civilnih poslopij je poškodoval tudi samostan Betlehem pri Kölnu ter uničil katoliški dom v Düsseldorfu. Vojških in industrijskih ciljev sovražnik ni zadel. 20 ljudi je ubitih, ranjenih je pa nekaj civilistov, ki so bili vsi zunaj zaklonišč. Eno sovražnikovo letalo smo zbili, drugo so pa sestrelile naše protiletalske baterije.

»Pred napadom na Anglijo« poročajo na Nizozemskem

Kopenhagen, 10. jan. b. »National Tidende« priobčujoje daljši članek svojega berlinskega poročevalca pod naslovom: Nemčija se pripravljala za odločilen udarec proti Angliji. V tem članku poročevalce trdi, da se v Berlinu dobi vtis, da je vojna prišla v odločilno razvojno dobo in da se približuje kraj. Sedan je velike priprave nemškega letalstva, vojne mornarice in kopnene vojske potrjujejo, da bo odločitev padla na zahodu, a ne na vzhodu, kakor se je prej mislilo. Na vsak korak se čuti ozažje, kot je vladalo prejšnjo zimo pred napadom na Nizozemskem, Belgijo in pred porazom Francije. Vsi se vprašujejo, kakor so se spraševali lanske zime, kdaj bo sledil udarec proti Angliji.

Tudi danski časopisi prinašajo v svojih poročilih iz Berlina podobne vesti o nemških pripravah velikega obsega.

Angleška poročila

London, 10. januarja. t. Reuter. Letalsko ministrstvo poroča:

V pretekli noči so sovražna letala izvedla obsežne napade na razne kraje Anglije. Bombne so padle na ozemlja, ki so daleč drug od drugega oddaljena. Med drugim tudi na Wales (Bristol) in na naselja v dolini reke Mersey (Liverpool), ter na mesta v severozahodni Angliji. Mnogo hiš je bilo porušeni, izbruhnilo je tudi več požarov. Število človeških žrtev je nizko.

Reuterjev zasebni dopisnik javlja, da so bili napadi po treh dneh mirovanja spet precej hudi in so trajali po več ur. Tudi London sam je bil deležen bombardiranja, toda resne škode ni bilo v mestu. Tudi človeških žrtev ne. Nemška letala so tudi tokrat najprej metala zažigalne bombe, ki jih nemška taktika zadnje čase z veliko priljubljenostjo vporablja. Toda gasilska služba je bila požarom hitro kos. Eno letalo je bilo sestreljeno.

Angleške letalske šole

London, 10. januarja. t. Associated Press. Odziv na oklic letalskega ministra Sinclaira, da bodo pozvani v letalske šole vsi sposobni

Rusija pošiljala lansko leto. Nemčija bo dobivala iz dežele Sovjetov še več surovega petroleja, razne surovine, živežne pridelke, Nemčija pa bo Sovjetom pošiljala industrijsko robo. Sovjetski listi pišejo, da so s to pogodbo zelo zadovoljni in da je ponovno potrdila prijateljsko sodelovanje med obema državama.

fantje med 16 in 18 letom starosti, je sijajen. Poveljnik tega zbora, ki bo zbral nekako okrog 700.000 fantov v letalskih šolah, Chanier, je izjavil, da potrebuje za London 72 eskadrskih skupin, vsaka po 100 do 200 fantov. Za industrijo v Lancashireu potrebuje 100 takšnih eskadrskih skupin. Fantje prihajajo z navdušenjem v polnem številu. Dobili bodo sinje modre uniforme.

Napadi na Nemčijo

London, 10. januarja. t. Reuter. Letalsko ministrstvo poroča:

V pretekli noči so skupine angleških bombnikov napadle važne vojaške cilje v zahodnem delu Nemčije. Podrobnostno poročilo bo še objavljeno.

Ameriški dopisniki »Associated Press« in »United Press« poročajo, da so angleški bombniki snočno noč v glavnem napadli industrijska področja na zahodu Nemčije, to se pravi v Porurju. Ameriški dopisniki pristavljajo, da nemška službena mesta zanikajo, da bi bil napad uspešen, ker da so nemški protiletalski topovi v mesečni noči razločno videli sovražnika in ga zavrnil.

London, 10. januarja. t. Reuter. Podrobnostno poročilo letalskega ministrstva o ponočnem napadu na nemške cilje pravi:

Naši bombniki so snoči napadli tovarne težke industrije v Essenu, petrolejske čistilne tovarne (rafinerije) v Gelsenkirchenu, pristanišča Ruhrort, Duisburg in Düsseldorf ter številne kraje v Porurju. Piloti so opazili številne eksplozije v tovarnah, pri visokih pečeh in plavžih. Nadaljne skupine so bombardirale petrolejske tanke v Rotterdamu, pristanišče v Flushingu (Vliessingen), Calais, Dunkerque. Tretja skupina je bombardirala Brest, četrta pa Egersund, kjer je uničen veliki železniški most. Dve letali se nista vrnila.

„Jugovzhod - vihar ni kot Sredozemlja“ trdijo budimpeštanski časopisi

Budimpešta, 10. jan. t. Associated Press: Madžarski listi se zadnje dni mnogo pečajo s položajem na jugovzhodu Evrope, ki ga list »Pesti Hirlap« imenuje: »Viharni kot Sredozemskega morja«. Madžarski listi pravijo, da se na jugovzhodnem prostoru pripravljata nekaj velikega, le da nihče ne ve, kaj in kje, ter da smo pred velikimi dogodki na tem prostoru. Madžarski listi prinašajo mnogo o politiki Turčije, ki da bo pri teh prihodnjih dogodkih igrala veliko vlogo in katere obnašanje da je zelo važno pri razvozljanju sedaj nastajajočega položaja.

Spremembe v Bolgariji?

Berlin, 10. dec. Press Association: Nemški listi menijo, da znajo politične zadeve v Bolgariji v kratkem dozoriti tako daleč, da bodo morale spremembe v vladajočem osebju neizbežne. V tej zvezi se v nekaterih nemških krogih imenuje sedanji kmetijski minister Bagrianov, ki je nedavno obiskal Nemčijo in Italijo, kjer je bil povsod sprejet z velikimi ljubeznjivostmi in ki velja za najbolj gorečega prijatelja fašizma in narodnega socializma.

Jutri bo govoril Filov

Sofija, 10. jan. TCP. Prihodnjo nedeljo bo predsednik vlade dr. Filov imel govor, ki ga pričakujejo z velikim zanimanjem. Posebno zanimanje vlada za govor predsednika vlade, ker bo povedal o perečih vprašanjih iz zunanje in notranje politike.

Italijansko-bolgarska trgovina

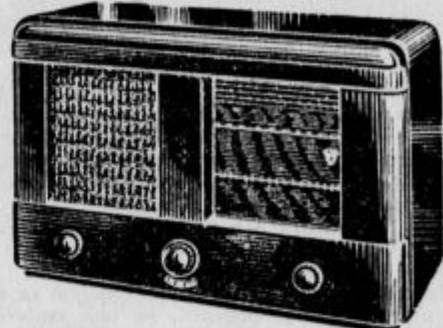
Sofija, 10. jan. TCP. »Zora« poroča, da so bolgarsko-italijanska pogajanja uspešno zaključena. Po novi trgovinski pogodbi med obema državama se bo trgovinska izmenjava med Italijo in Bolgarijo potrojila. Bolgarska bo izvažala v Italijo v glavnem laneno seme, žitarice in druge poljske pridelke. Izvoz bo znašal za eno milijardo levov. Italija pa bo uvažala v Bolgarijo milijardo stroje, kemične izdelke in polizdelke.

Posveti v Moskvi

Moskva, 10. dec. t. Reuter. Sovjetska vlada je poklicala na posvet v Moskvo vse svoje diplomatske zastopnike po balkanskih državah, in sicer

Zena je ona, ki določa okus in kulturo svojega časa. Za sodoben dom si izbere

4-ELEKTRONSKI SUPER SPREJEMNIK

ORION
RADIO 150

RADIO d. z. LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7
RADIOVAL LJUBLJANA, Daimatinova ulica 13
ANTON BREMEČ, CELJE, Miklošičeva ulica št. 2
L. LUŠICKY, MARIBOR, Koroška cesta št. 11

General Weygand muslimanom

Vichy, 10. jan. t. Afi. General Weygand, poveljnik francoskih čet v Afriki, je imel snoči govor v radiu, namenjen muslimanom. General se je muslimanom zahvalil za zvestobo, ki so jo izkazali francoski zastavi in ki jo izkazujejo Franciji posredno po osebi maroškega sultana, ki je slovesno izjavil, da muslimani Maroka Francije ne bodo zapustili. General Weygand je zaključil: »Imamo polno zaupanje v bodočnost, toda vemo, da jo moramo sami pomagati ustvariti.«

Pomanjkanje ...

Bern, 10. jan. t. AFI. List »Vendemiaire« objavlja članek Georgea Ricouixa da je zadostovalo 8 mesecev neprevidega lenarenja in en mesec junaštva, da je bil bogati francoski narod v tej moderni vojni vržen v največje siromaštvo. Treba bo velikanskega napora, prostovoljnega sodelovanja vseh, da se bo Francija spet zabela dvigati iz razvalin. Razgled po Franciji je strašen.

V »Petit Journal« piše bivši desničarski voditelj »Ognjenil križev«, De la Roque, da se bo treba navaditi na režim beraštva. Vsak bo moral prejeti duha siromaštva. Vstajenje ne bo mogoče, ako vsak prostovoljno ne da vse, kar ima, razpoložljivi državi, da bo mogla oskrbeti narod z najnujnejšim. Če pomislimo, da danes mož in žena, ki oba zaslužita, skupno zaslužita samo 700 frankov (600 din) na mesec in morata iz tega preživljati svojo družino, je to nekaj strašnega v sorazmerju s tem, kako je Francija živela nekdanj. Pomanjkanje, na to besedo, ki je Francoz ni poznal, se bo moral francoski narod navaditi. Lažje jo bo prenašal, če bo imel zavest, da ga občutijo vsi enako, nosijo vsi z enakim upanjem na boljšo bodočnost.

poslanike v Romuniji, Jugoslaviji, Bolgariji, Grčiji in Turčiji. Posvet bo tikel položaja na jugovzhodu Evrope.

Romunija ni dobila ultimata od Sovjetov — zaradi ustja Donave

Moskva, 10. jan. t. TASS. Službeno zavračajo inozemska poročila, da je sovjetska vlada poslala Romuniji ultimativno zahtevo, naj ji izroči vse ustje reke Donave, kot neosnovana in popolnoma izmišljena. Sovjetska vlada takšnih zahtev romunski vladi ni dostavila.

Cincar-Marković obišče Budimpešto v februarju

Budimpešta, 10. jan. TCP. Obisk jugoslovanskega zunanjega ministra dr. Cincar Markovića v Budimpešti, ki je bil predviden za mesec januar, je odložen. Najbrže bo dr. Cincar Marković obiskal Budimpešto v prvi polovici februarja. Obisk je bil predložen zaradi bolezni grofa Csakyja, ki se nahaja še vedno na kliniki.

Iz Romunije

Govorice, ki jih vlada zanika

Bukarešta, 10. januarja. Propagandni minister je priobčil v poluradnem listu »Buna Vestire« članek, ki pravi: Zadnje čase je naša država deležna posebne pozornosti Angležev, ki širijo fantastične glasove o Romuniji. Naj navedemo samo en primer! En in isti dan je Reuter poročal iz več evropskih prestolnic: 1. da se je izvršil poskus atentata na generala Antonescu; 2. da so v Romuniji nastali hudi spopadi med skupinami Zelenih garde in da je mnogo ljudi ubitih; 3. da se še zmerom dogaja sabotaža in teror; 4. da so v Romunijo prišle nove nemške čete, da naredo red; 5. da so odnosi do Sovjetske Rusije dospeli v kritično stanje, kar naj bi dokazoval odposlik poslanika v Moskvi in v Bukarešti. Vse to se more smatrati kot načrta akcija golih izmišljotin. Reuter neprestan širi takšne fantastične novice. Če bi morali demantirati vse takšne laži, bi izgubljali dragocen čas, toda legionsko gibanje se nima namena zanimati za takšne reči.

Vojna Siam - Indokina

Bangkok, 10. jan. Afi. Siamska letala so bombardirala indokitsko prestolico Saigon, nadalje mestni Dalat in Ponompenh v odgovor na francosko bombardiranje siamskega glavnega mesta Bangkoka.

Sanghaj, 10. januarja. DNB. Po novicah, ki so prispеле iz Saigona, se obmejne bitke med Siamom in Indokino nadaljujejo in so v zadnjih dneh zavzele večji obseg. Bitke se na severu raztezajo do pokrajine Cambodge. Zlasti hudi so boji ob cesti Poipet-Sisophon, kjer so siamski letalski oddelki, ki so šteli 30 letal, napadali izredno ostro. Indokitski vojaški krogi pa zanikajo, da bi se bile njihove čete zaradi pritiska tailandskih enot umaknile za 30 km v notranjost države. Indokitsko letalstvo je izvedlo obsežne protinapade. Francoske pristojne osebnosti v Hanoju izjavljajo, da se indokitsko postopanje pro-

ti Tailandu mora razlagati kot povračilo in dodajajo, da bo vse to delovanje takoj ustavljeno, brž ko bo Tailand pokazal voljo za miroljubno ureditev vseh spornih vprašanih.

Sanghaj, 10. januarja. AA. DNB. Iz Hanoja poročajo, da francoske indokitske oblasti priznavajo, da so se indokitske čete morale umakniti na postojanko 50 km od meje pri Sisophonu. Tam čakajo na ojačenja, ki so že na poti. Francoska indokitska letala so bombardirala Sakonlapon in pretrgala železniško zvezo med Ugunom in Bangkokom.

Nonkai na siamsko-indokit. meji, 10. jan. t. AFI. Na mnogih delih meje trajajo srčiti boji dalje. Mesto je bilo bombardirano in je bilo nekaj mrtvih in ranjenih. Na vsej meji se po naročilu siamskega vojn. ministrstva gradijo stroški jarki.

Kino Mafica

telefon 22-41

Predstave

ob 16, 19. in 21. uri

Prinašamo triumfalno

vlogo

PAULE WESSELY

v njenem najboljšem filmu

Njeno življenje

Pretrajljiva, ganljiva povest mlade deklice, gostilničarske hčere, ki ljubi barona in svoji nesebični ljubezni žrtvuje vse... Po dolgi letih nepopisnega trpljenja in žrtve končno dobi ljubljenežega moža, svojemu otroku dobrega očeta... Igralsko na zavidni višini in režijsko dovršen film bo vsakomu ostal dolgo v spominu!

Gospodarstvo

Zvišanje cen električnemu toku

Splošno naraščanje cen ni moglo ostati dolgo časa brez vpliva tudi na cene električnega toka, ki so v naši banovini izredno važen faktor ne samo za posameznike kot potrošnike, temveč tudi kot važen del produkcijskih stroškov na splošno. Če vpoštevamo, da je že leta 1939 znašala poraba električnega toka na 1 prebivalca v naši banovini 284 kilovatin ur, potem vidimo pomen elektrike za vse naše gospodarstvo.

Tudi pri elektrarnah so se elementi kalkulacije v zadnjih mesecih občutno izpremenili. Naj navedemo samo najznačilnejše izpremembe:

Material, ki ga elektrarne potrebujejo za svoje obratovanje, se je podražil, pa tudi material, ki ga potrebujejo za vzdrževanje svojih naprav. Cene golih bakrenih žic so narasle za okoli 100%, za električne prevodnike 60—80%, zemeljski kablji za 250—300%. Za potrebni les morajo elektrarne plačevati 15—45% višje cene kot pred vojno, cene števcev so narasle za 80%, elektromotorjev pa skoraj 100%. Tudi podražitev pogonskih sredstev (premog, nafta) je imela svoje posledice, v kolikor se teh pogonskih sredstev elektrarne poslužujejo. Nadalje so narasle tudi mezde delavstva za 40—50%, ker se opaža pomanjkanje zadostnega števila strokovno kvalificiranih delavcev. Nekaj so se zvišale tudi plače uradnikov.

Elektrarne v Sloveniji so delj časa čakale z zvišanjem cen električnega toka, vendar pa je naraščajoča draginja sedaj tudi za njih prinesla potrebo zvišati cene električnega toka. Odsek elektrarn pri Zdrženju elektrotehničnih obrti v naši banovini je že meseca decembra sklenil, da naj elektrarne zvišajo cene električnega toka, vendar naj se to zvišanje giblje v mejah, ki so danes s produkcijskimi pogoji elektrarn. Slično je postopal tudi odsek elektrarn pri Zvezi industrijev.

Hrvatska gospodarska vprašanja

V torek je bila v Zagrebu seja mednarodnega odbora, v katerem so zastopane vse hrvatske gospodarske zbornice. Na tej seji je bil sprejet pravilnik za delo tega odbora, nadalje so razpravljali o skupnem glasilu vseh hrvatskih gospodarskih zbornic. Zaradi nezadostnih materialnih sredstev pa ni prišlo do konca v tej debati. Nadalje so hrvatske gospodarske zbornice sklenile zahtevati tudi za leto 1940 podaljšanje prepisane pridobnine. Veliko debate je bilo o problemu cen ter o prehrani sploh. Hrvatske zbornice zahtevajo, da se prodaja na drobno dovoli na temelju dnevne tržne cene, ki bi omogočala rešitev gospodarstva, nadalje smatrajo, da bi bilo potrebno poenostaviti prijavljanje zalog. Zbornice so za to, da se občinam prepusti dobava blaga, dočim bi prodajo blaga, odn. razdelitev izvrševale trgovine. Industriji so za to, da naj legalna trgovina še nadalje oskrbuje industrijski delavstvo. Ukrepi za povečanje državnega vpliva v gospodarstvu naj bi se zmanjšali na najmanjšo možno mero.

Glede gospodarske zakonodaje je mnenje hrvatskih gospodarstvenikov, da bi se naj v bodoče vsi gospodarski zakoni in naredbe, vpoštevajoč opravilne želje gospodarstva banovine Hrvatske, uveljavljali po banki istočasno kot za ostalo področje države v sporazumu z merodajnimi faktori in to istovetno za vso državo. Glede uvožno-izvoznih central so mnenja, da naj se brigajo za to, za kar so sposobne, dočim naj sam uvoz, izvoz, razdelitev opravljajo še nadalje ljudje, ki imajo za to največ izkušenj, poslovnih zvez in sposobnosti.

Končno so govorili še o novem davku na zemljišča. V komisije za določanje cen zemljišč naj pridejo tudi gospodarstveniki, cenitev pa naj se ne vrši po prometni vrednosti, temveč po čisti katastralni vrednosti.

Pomanjkanje monopolskih predmetov. Monopolska uprava ima to ugodnost in prednost, da je odjem njenih predmetov vedno zagotovljen, ker drugi teh predmetov sploh ne smejo prodajati, a kljub temu se večkrat občuti pomanjkanje kaknega monopolskega predmeta. Primanjkovalo je že petroleja, potem je nastopilo pomanjkanje vseh vrst soli, v zadnjem času pa se je občutilo pomanjkanje vžigalic in nekaterih tobačnih izdelkov. Iz prometa so izginile nekatere vrste cigaret. Kot vzrok pomanjkanja so že večkrat navajali, da si potrošniki doma kopičijo velike zaloge. Pri nekaterih monopolskih predmetih bi se morda dalo o tem govoriti, ne bo pa to držalo pri tobačku, ki bi se doma prehitro pokvaril. Vzroki morajo biti neke drugje in monopolna uprava bi morala preskrbeti, da bi bili vsi njeni predmeti povsod v zadostnih količinah na razpolago.

Borze

Dne 10. januarja 1941.

Denar

Ameriški dolar 55.—

Nemška marka 14.70—14.90

Devizni promet je znašal na zagrebški borzi 3.671.938 din. na belgradski 6 milij. din. od tega 8.700 mark po starem tečaju, 758.000 draham, 124.650 šv. frankov, 8.807 dolarjev in 1.650 švedskih kron. V efektivnih je bilo prometa na belgradski borzi 682.000 din.

Ljubljana — uradni tečaji:

London 1 funt 174.57—177.77
Newyork 100 dolarjev 4425.00—4485.00
Ženeva 100 frankov 1028.64—1038.64

Ljubljana — zasebni kliring:

Berlin 100 mark 1772.00—1792.00
Solun 100 draham 39.— den —

Za splošno merilo je bil vzet odstotek 25—45%, vendar je mnogo elektrarn zvišalo svoje cene pod to mejo. Na splošno so zvišanja cen prišla s 1. januarjem letos.

Po naših informacijah so glavni producenti električnega toka, ki oddajajo tok tretjim, s 1. januarjem 1941 zvišali cene takole: Kranjske deželne elektrarne 15%, Elektrarna Fala, d. d. v Mariboru, za 25%. Elektrarna Majdič, Kranj, 15%, Elektrarna Škofja Loka in okolica, d. d., za 20% itd.

V svrhu primerjave navajamo še nekatera zvišanja cen električnega toka, ki so nastopila v ostalih predelih države še pred 1. januarjem letos, torej še pred povišanjem cen električnega toka v Sloveniji. Zagreb je zvišal ceno električnega toka s 1. novembrom 1940 za 15—25%, Novi Sad za 20—25%, Sarajevo s 1. septembrom 1940 za 10 do 20%, Subotica s 1. novembrom 1940 za 10 do 20%, Osijek s 18. oktobrom 1940 za 20%, Split s 1. junijem 1940 za 5—15% itd. Pričakovati pa je še nadaljnje zvišanje v nekaterih mestih, neka zvišanja so bila med tem tudi že napovedana.

Pravilno je, da se ne zvišujejo tudi cene električnega toka v preveliki meri, ker bi to pomenilo na splošno znatno zvišanje življenjskih stroškov, še bolj pa produkcijskih stroškov in s tem tudi izvor nadaljnje podražitve zaradi povečanja produkcijskih stroškov. Zavrla pa bi s tem tudi elektrifikacijo naše dežele, katero smatramo za nujno potrebno.

Cena električnega toka bo v Sloveniji kljub zadnjemu zvišanju še vedno nižja kot v ostalih pokrajinah naše države, ker so pač produkcijski pogoji zaradi obilice vodnih sil, ki jih imamo na razpolago, ugodnejši kot v drugih predelih naše države.

Ljubljana — svobodno tržišče:	
London 1 funt	215.90—219.10
Newyork 100 dolarjev	5480.00—5520.00
Ženeva 100 frankov	1271.10—1281.10
Zagreb — zasebni kliring:	
Solun 100 draham	58.65—59.35
Belgrad — zasebni kliring:	
Solun 100 draham	58.65—59.35
Stockholm 100 kron	1.502.69—1.519.69

Ukinitev nekaterih vlakov v Sloveniji

Po odredbi generalne direktije bodo zaradi pomanjkanja pogonskega materiala od 15. januarja 1941 začasno ukinjeni naslednji vlaki:

1. na progi Zagreb—Ljubljana brza vlaka št. 3 in 4 z odhodom iz Ljubljane ob 9.20 in prihodom v Zagreb ob 12.00 ter z odhodom iz Zagreba ob 22.25 in prihodom v Ljubljano ob 1.12;

2. na progi Zagreb—Zidani most brza vlaka št. 506 in 505 z odhodom iz Zagreba ob 12.40 in prihodom v Zidani most ob 14.03 ter z odhodom iz Zidanega mosta ob 15.57 in prihodom v Zagreb ob 17.15. Radi vzpostavitev zveze na dunajski brzi vlak proti Zagrebu se preloži vlak št. 619 od Zidanega mosta do Zagreba na kasneje in bo odhajal iz Zidanega mosta ob 15.47 in prihajal v Zagreb ob 17.47.

3. Na progi Ljubljana—Litija potniška vlaka št. 635 in 632 z odhodom iz Ljubljane ob 12.45 in prihodom v Litijo ob 13.25 ter s povratkom iz Litije ob 14.28 in s prihodom v Ljubljano ob 15.10. Zato bo na imel vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 13.30, postanek na vseh postajah in postajališčih od Ljubljane do Litije, kjer ga do sedaj ni imel.

4. Na progi Ljubljana—Maribor potniški vlak št. 617/518 z odhodom iz Ljubljane ob 7.55 in prihodom v Maribor ob 11.43 ter na progi Maribor—Zalog potniški vlak št. 527/630 z odhodom iz Maribora ob 20.55, prihodom v Zidani most ob 23.10, odhodom iz Zidanega mosta ob 4.59 in prihodom v Zalog ob 6.20.

5. Na progi Pragersko—Poljčane potniški vlak št. 533 z odhodom iz Pragerskega ob 13.40 in prihodom v Poljčane ob 13.47.

6. Na progi Rogatec—Grobello potniška vlaka št. 2118 in 2119 z odhodom iz Rogatca ob 14.23 in prihodom v Grobello ob 15.28 ter z odhodom iz Grobelnega ob 16.02 in prihodom v Rogatec ob 17.02.

7. Na progi Slov. Bistrica—Slov. Bistrica mesto potniška vlaka št. 8338 in 8340 z odhodom iz Slov. Bistrice ob 11.12 in 13.42 ter prihodom v Slov. Bistrico mesto ob 11.25 in 13.55 ter v obratni smeri vlaka št. 8337 in 8339 z odhodom iz Slov. Bistrice mesto ob 10.42 in 13.12 ter s prihodom v Slov. Bistrico ob 10.55 in 13.25.

9. Na progi Ljubljana—Kranj potniška vlaka št. 922 in 927 z odhodom iz Ljubljane ob 13.28 in prihodom v Kranj ob 14.18 ter z odhodom iz Kranja ob 14.28 in prihodom v Ljubljano ob 15.15.

10. Na progi Ljubljana—Jesenice potniška vlaka št. 912 in 925 z odhodom iz Ljubljane ob 8.00 in prihodom na Jesenice ob 10.07 ter s povratkom z Jesenice ob 16.10 in s prihodom v Ljubljano ob 17.51.

11. Na progi Jesenice—Bistrica Boh. jez. potniški vlak št. 912 z odhodom z Jesenice ob 10.27 in prihodom v Bistrico Boh. jez. ob 11.16. Zato pa vozi mesto njega na tej progi potniški vlak št. 920 z odhodom z Jesenice ob 7.56 in prihodom v Bistrico Boh. jez. ob 8.36. Ta vlak ima zvezo na vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 5.40.

12. Na progi Jesenice—Rateče—Planica potniški vlak št. 8612 z odhodom z Jesenice ob 10.22 in prihodom v Rateče—Planico ob 11.13. Zato pa vozi mesto njega na tej progi potniški vlak št. 8620 z odhodom z Jesenice ob 8.09 in prihodom v Rateče—Planico ob 8.53. Tudi ta vlak ima zvezo na potniški vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 5.40.

13. Na progi Ljubljana—Kamnik potniška vlaka št. 8414 in 8415 z odhodom iz Ljubljane ob 8.10 in prihodom v Kamnik mesto ob 9.03 ter z

Curih. Belgrad 10, Pariz 8.70, London 16.15, Newyork 431, Bruselj 69 (nom.), Milan 21.75, Madrid 40, Amsterdam 229 (nom.), Berlin 172.50 (reg. marke 53.50, trg. marke 54.25), Stockholm 102.75, Oslo 98.50 (nom.), Kopenhagen 88.50 (nom.), Sofija 425, Lizbona 17.24, Budimpešta 85, Atene 3.00, Carigrad 8.375, Bukarešta 2.15, Helsingfors 8.75, Buenos-Aires 101.75.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 462 —464

v Zagrebu 464 —465

v Belgradu 466.50 denar

Ljubljana. Drž. papirji: 7% investicijsko posojilo 100—102, agrarji 53—55, vojna škoda promptna 462—464, begluške obveznice 83.50 do 84.50, dalm. agrarji 77—78, 8% Blerovo posojilo 104—106, 7% Blerovo posojilo 96—99, 7% posojilo Drž. hip. banke 103—105, 7% stab. posojilo 95—97. — Delnice: Narodna banka 7.000—7.200 Trboveljska 355—365, Kranjska industrijska družba 142 denar.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. posojilo 99 denar, agrarji 53 blago, vojna škoda promptna 464—465 (464), begluške obveznice 83 blago, dalm. agrarji 79 blago, 6% šumske obveznice 79 blago, 4% severni agrarji 53—55, 8% Blerovo posojilo 106 denar, 7% Blerovo posojilo 96 denar, 7% posojilo Drž. hip. banke 105 denar. — Delnice: Narodna banka 7.100 denar, Trboveljska 360—365 (360).

Belgrad. Drž. papirji: 7% investicijsko posojilo 100.50 denar, vojna škoda promptna 466.50 denar (466.50), begluške obveznice 83.50 denar, dalm. agrarji 79.50—80 (78.50, 79.50), 6% šumske obveznice 77.25 denar, 4% severni agrarji 54 denar. — Delnice: Narodna banka 7.000 denar (7.050), Priv. agrarna banka 210 do 212 (210).

Žitni trg

Novi Sad. Fižol bački in sremski beli brez vreče 2% kasa duplikat 520—530. Ostalo nespremenjeno.

Sombor. Pšenica maksimirane cene. — Oves: bački, sremski in slavonski 325—330. — Rž: nespremenjena. — Jčmen: bačka okol. Sombor in sremski 64—65 kg 380—385. — Koruza, moka in otrobi maksimirane cene. — Fižol bački beli brez vreče 2% 510—520. — Ostalo nespremenjeno. — Promet majhen.

odhodom iz Kamnika mesto ob 9.47 in prihodom v Ljubljano ob 10.40.

14. Na progi Kranj—Tržič potniška vlaka št. 8512 in 8513 z odhodom iz Kranja ob 9.05 in prihodom v Tržič ob 9.34 ter z odhodom iz Tržiča ob 10.49 in prihodom v Kranj ob 11.15.

15. Na progi Ormož—Murska Sobota potniška vlaka št. 8722 in 8713 z odhodom iz Ormoža ob 5.14 in prihodom v Mursko Soboto ob 7.33 ter z odhodom iz Murske Sobote ob 7.10 in prihodom v Ormož ob 9.03. Na progi Murska Sobota—Ljutomer potniška vlaka št. 8729 in 8720 z odhodom iz Murske Sobote ob 10.22, prihodom v Ljutomer ob 11.00 ter z odhodom iz Ljutomera ob 11.02 in prihodom v Mursko Soboto ob 11.39. Od istega dne dalje vozita na progi Murska Sobota—Ljutomer nova potniška vlaka št. 8713a in 8712a z odhodom iz Murske Sobote ob 6.25 in prihodom v Ljutomer ob 7.01 ter z odhodom iz Ljutomera ob 7.11 in prihodom v Mursko Soboto ob 7.46.

16. Na progi Murska Sobota—Hodoš mešani vlaki št. 8732, 8734, 8733 in 8735 z odhodi iz Murske Sobote ob 4.18 in 11.50 ter prihodi v Hodoš ob 5.34 in 13.09 in z odhodi iz Hodoša ob 5.48 in 13.24 ter s prihodi v Mursko Soboto ob 7.04 in 14.42. Zato pa vozita na tej progi nova vlaka št. 8732a z odhodom iz Murske Sobote ob 3.45 in prihodom v Hodoš ob 4.58 ter z odhodom iz Hodoša ob 5.08 in prihodom v Mursko Soboto ob 6.20.

17. Na progi Ljutomer—Gor. Radgona potniški vlaki št. 8822, 8824, 8813 in 8827 z odhodi iz Ljutomera ob 6.10 in 16.20 in prihodi v Gor. Radgono ob 6.51 in 17.01 ter z odhodi iz Gor. Radgone ob 7.03 in 17.44 ter prihodi v Ljutomer ob 7.44 in 18.38.

18. Na progi Celje—Veljeje potniška vlaka št. 9120 in 9121 z odhodom iz Celja ob 19.05 in prihodom ob 20.13 ter z odhodom iz Velenja ob 20.33 in prihodom v Celje ob 21.45.

19. Na progi Metlika—Cromelj potniška vlaka št. 9220 in 9223 z odhodom iz Metlike ob 14.21 in prihodom v Cromelju ob 14.43 ter z odhodom iz Cromelja ob 15.01 in prihodom v Metliko ob 15.22.

20. Na progi Karlovac—Novo mesto potniška vlaka št. 9224 in 9219 z odhodom iz Karlovca ob 19.10 in prihodom v Novo mesto ob 21.40 ter z odhodom iz Novega mesta ob 21.13 in prihodom v Karlovac ob 23.26.

21. Na progi Sevnica—Tržišče—Št. Janž—Trebnje na Dol. potniška vlaka št. 9416/9712/9713/9416 in 9417 z odhodom iz Sevnice ob 10.55, iz Št. Janža ob 11.13 in prihodom v Trebnje ob 12.20 ter z odhodom iz Trebnja ob 16.30 in prihodom v Sevnico ob 17.56.

22. Na progi Sevnica—Zidani most vlak št. 9432 z odhodom iz Sevnice ob 8.28 in prihodom v Zidani most ob 8.52.

23. Na progi Novo mesto—Straža—Toplice mešana vlaka št. 9234 in 9535 z odhodom iz Novega mesta ob 7.46 in prihodom v Stražo—Toplice ob 8.03 ter z odhodom iz Straže—Toplice ob 8.13 in prihodom v Novo mesto ob 8.31.

Potujoče občinstvo se opozarja, da se istočasno ukinejo direktni vozovi Ljubljana—Zagreb pri vlaku, ki odhaja iz Ljubljane ob 13.30 in v obratni smeri pri vlaku, ki odhaja iz Zagreba ob 8.55 in morajo potniki pri teh vlakih v Zidanem mostu prestopati. Direktni vlak za Zagreb, brez prestopanja v Zidanem mostu, odhaja iz Ljubljane ob 18.45 ter se vrača iz Zagreba ob 4.52.

ŠPORT

K. A. C. : Ilirija

Naša Ilirija vedno skrbi za dobre in kvalitetne športne sporede v Ljubljani. Zdaj je povabila znano moštvo celovškega K. A. C. da spet enkrat pokaže njenim igralcem in ljubljanskemu občinstvu vse vrline in znanje njihovega hokeja. Celovčani so bili takorekoč tisti, ki so pričeli učiti ilirijanske fante hokeja na ledu. Pred štirimi leti je bil K. A. C. zadnjič v Ljubljani. Od takrat so napredovali oni, še bolj pa naša Ilirija, ki dobiva vedno več laskavih povabil iz inozemstva. Kako bo sedaj, bomo videli v nedeljo popoldne ob 14.30 na drsališču ob Celovski cesti. Zato naj pride vsakdo na tekmo!

Blizajo se veliki dnevi slovenskih smučarjev

1. Izlet slovenskih smučarjev v Celju v dne 24., 25. in 26. januarja.

Vzporedno z rojstvom Slovenske zimske športne zveze, se je pojavila tudi prepotrebna misel o nastopu vseh slovenskih smučarjev. S tem sklepom smo prvič v zgodovini smučarstva na naših tleh pristopili k ureditvi dolgotrajnih želja slovenskih smučarjev, kako v najlepši in popolnejši obliki prikazati stopnjo in moč slovenskega smučarstva kot narodnega športa.

Splošnega pregleda o sposobnosti in številni moči vseh mladih slovenskih smučarjev nam niso mogle nuditi doslej klubske, medklubske in podzvezne prireditve in niti prireditve drugih mladinskih organizacij, ki se bavijo s smučarskim športom. Za nadaljnji razvoj smučarstva pri nas je potrebno dvigniti in organizirati vse slovenske smučarje od najmlajših do vrhunskih, ne samo iz področja Gorenjske, Ljubljanske in Mariborske podzveze, ampak zbrati tudi mlade moči Dolenjske tja do hrvaške meje, da se bo tudi ta mladina ogleda za lepote bele opojnosti.

Dolžnost vseh podzveznih in klubskih funkcionarjev je, da se pripravljajo in store vse, da bodo ti slavnostni dnevi slovenskega smučarskega mladine v Celju prikazani v svoji pravi luči. Vsak poidelec, smučar ali funkcionar, je pri tem nepogrešljiv.

Z vsemi močmi zatorej takoj na delo. Smuk!

Finski smučarji za Cortino d'Ampezzo

Finsko bodo na letošnjem svetovnem smučarskem prvenstvu v Cortino d'Ampezzo zastopali naslednji tekmovalci: za proge 18 in 50 kilometrov: Eino Olkinuora, M. Lauronen, L. Silvenneunen, Walter Forsell, E. Kinnunen, M. Sipilä, Klass Karpinen, Jessi Kurikkala, Kalle Jalkanen, O. Alakulpi in Pekka Vanningen; — klasična kombinacija: Nullo Nikunen, K. Kaplas, Timo Murana in P. Salonen; — alpske discipline: Eino Pantilla; — samostalni skoki: N. Oppila, L. Laakso in T. Vierto. — Moštvo, ki sestoji iz 19 članov, odpotuje iz Helsinkov 23. t. m. in ga spremljata vodja finskega smučarskega športa Tauno Aarre in smučarski učitelj Veli Saarinen.

Mladinske tekme v Šiški

Za nedeljo, dne 12. t. m. razpisuje Smučarski klub Ljubljana propagandno mladinske tekme v smučem teku za mladino v treh kategorijah in sicer: na 2 km do 14 let, na 3 km od 14—16 let in na 5 km od 16—18 let. Start in cilj ob cesti v Kosezah. Start točno ob 10. uri dopoldne. Prijave sprejema vodstvo tekme do 9. ure dopoldne v gostilni Martine v Zgor. Šiški, kjer bo tudi razglasitev rezultatov in razdelitev daril. Tekmujemo po pravilniku SZSZ. Prijavnine ni.

Snežne razmere

Poročilo Tiskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru ter SPD 10. januarja 1941

Planica-Tamar 1168 m: —9, jasno, 80 cm snega, pršilo. Peč-Petelinjek 1410 m: —10, jasno, 60 cm snega, pršilo. Kranjska gora 810 m: —9, jasno, 55 cm snega, pršilo, drsališče in sankališče uporabno.

Dolje-Mojstrana 630 m: —7, delno oblačno, 45 cm snega.

Pokljuka 1300 m: —7, oblačno, 75 cm snega, pršilo. Bohinjski-Zlatorog 630 m: —3, oblačno, 65 cm snega, pršilo.

Dom na Komni 1530 m: —4, oblačno, 160 cm snega, pršilo.

Gorjše 1000 m: —4, oblačno, 55 cm snega, pršilo. Valcovarjev dom 1180 m: —8, jasno, 30 cm snega.

Dom na Kofcih 1500 m: —6, jasno, 65 cm snega, pršilo. Tršič 520 m: —4, jasno, 30 cm snega, pršilo.

Dom na Kravcu 1700 m: —2, oblačno, 65 cm snega, pršilo.

Koča na Veliki planini 1538 m: —3, oblačno, 65 cm snega, pršilo.

Erjavčeva koča na Vršču 1515 m: —3, megleno, 65 cm snega, pršilo.

Jezersko 890 m: —5, jasno, 35 cm snega, pršilo. Skofja Loka 350 m: —2, oblačno, 30 cm snega, pršilo.

Polzevo 630 m: —8, oblačno, 40 cm snega, pršilo. Sodražica 550 m: —5, oblačno, 40 cm snega, pršilo.

Mrtolica 1110 m: —8, sneži, 40 cm snega, pršilo. Lisea 917 m: —9, oblačno, 45 cm snega, pršilo.

Se. Miklavž na Gorjancih: —5, oblačno, 35 cm snega, pršilo.

Kurešček 833 m: —8, oblačno, 30 cm snega, pršilo. Poštarski dom 910 m: —6, sneži, 30 cm snega, pršilo.

Pohorski dom 1010 m: —6, sneži, 45 cm snega, pršilo. Se. Lovrenc na Pohorju 483 m: —4, oblačno, 48 cm snega, pršilo.

Ribnica na Pohorju 715 m: —6, oblačno, 30 cm snega, pršilo.

Senjorjev dom 1522 m: —12, sneži, 45 cm snega, pršilo. Koča pod Kopo 1377 m: —15, sneži, 60 cm snega, pršilo.

9. januarja 1941

Se. Planina 985 m: sneži, 40 cm snega, pršilo.

ZFO

Smuške tekme Zaslavskega okrožja

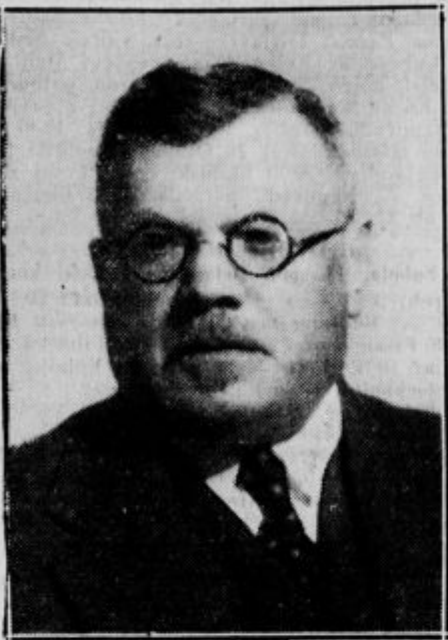
Smuške tekme bodo jutri, v nedeljo 12. t. m. v Dolu pri Ljubljani. Sporod tekem je bil javljen potom okrožnice. Odhod iz Ljubljane ob pol 6 zjutraj. Ob 9 start. Za smučarje bo sv. maša ob 7 v Dolu. Vsa nadaljnja navodila boste dobili v Prosvetnem domu. Čas prijave je še na dan tekem. Vsi, ki imate veselje do tega zimskega športa — na svidenje v Dolu! Smuk in Bog živi!

Smuške tekme Laškega okrožja.

Fantovski odsek Trbovlje razpisuje za dne 12. januarja 1941 smuške tekme za Laško okrožje in sicer za naraščaj in mlade. Naraščaj na 3 km tek in mlade 4 km tek. Nagrade: prva dva plasirana v vsaki disciplini prejmeta diplome, tretji v vsaki disciplini prakt

+ ANTON KRALJ

Drug za drugim umirajo sodelavci našega velikega Kreka. Gotovo je eden najznačilnejših včeraj umrli tajnik in prokurist Zadruga zveze Anton Kralj. Zrastle je iz gibanja, ki ga je razveljal ranjki Krek, in se po končanih studijah tudi ves posvetil značilnemu delu tega gibanja, zadrugaštvu. Rojen je bil v Zagorici pri Dobrepoljah 25. novembra 1878. Gimnazijo je studiral v Ljubljani, pravo pa je absolviral na dunajski univerzi. Mnogokrat je pripovedoval, kako je zrasel iz bornih razmer in s kakimi težavami se je moral boriti v svoji študijski dobi. Dr. Krek ga je poslal l. 1907 v Darmstadt na Nemško, da na tamkajšnji zadrugi študira zadrugaštvo in se pripravi za delo v Zadrugi zvezi in v Zadrugi soli.

Ko se je vrnil z Nemškega, je vstopil 2. aprila 1908 v službo pri Zadrugi zvezi in takoj prevzel uredništvo Narodnega Gospodarja. Z malimi izjemami je urejeval ta list do zadnjega časa. Nešteto člankov je napisal in mnogokrat sam izpolnil celo številko. Zlasti so bili pomembni vsako leto njegovi članki v pregledu gibanja zadrugaštvu na Slovenskem. Vodil je namreč točno evidenco o vseh zadrugah pri vseh registriranih sodiščih na Slovenskem.

Tudi sicer je mnogo pisal o zadrugaštvu. V Zborniku »Slovenci ob desetletnici« je napisal daljšo razpravo o slovenskem zadrugaštvu. Mnogo je sodeloval pri pripravi za novi zadrugi zakon, katerega je tudi v slovensko prestavil. Že v predvojni dobi je prestavil v slovensko tudi obrtni zakon.

V jeseni leta 1908 je bila otvorena zadruga šola v Ljubljani, pri čemer je nosil težo tneva ranjki Anton Kralj. Poučeval je na tej šoli polnih 32 let. Vsa sedanja zadruga generacija je takorekoč generacija njegovih učencev. Katereh pa ni poučeval v šoli, te učil na neštetihih predavanjih in tečajih, pa tudi z nebrojnimi dopisi, v katerih je dajal nasvete in navodila.

Mirno lahko rečemo, da nihče ni poznal zadrugaštva, njegove teorije in njegovega ustroja in poslovanja tako, kakor ranjki. O katerem koli vprašanju iz zadrugaštva se je govorilo, je on pomenil avtoriteto. Stalno je zasledoval tudi vse nove uredbe, predpise, izpremembe, tako, da je bil vedno na tekočem. Natančno je poznal davčno zakonodajo, v kolikor zadeva zadrugaštvo, in si vedno točno zaznamoval vse, kar se je tozadevno izpremenilo. Redko je bila kaka pritožba, ki jo je on delal za zadrugo, da ne bi uspeval, prav zaradi tega, ker je bil vedno na tekočem. Ogromna večina zadrug na Slovenskem ima danes pravila, ki jih je sestavil ranjki. Prav tako uporablja ogromna večina samo tiskovine, ki jih je za zadrugaštvo on priredil. Pripravil je prav sedaj pred svojo smrtjo obširnejši priročnik za poslovanje zadrug, v katerem bi podal praktično razlago novega zadrugaškega zakona, podal navodila za poslovanje zadrug in pa razlago davčnih predpisov, ki zadevajo naše zadrugo.

V svojih spisih se je trudil, da bi pisal dobro slovensko in je naravnost sovražil stilizirane in v slabi slovensčini napisane dopise in sestavke. Vse, kar je napisal, je pregledno, natančno in točno.

Privatno se je rad pečal tudi s slikanjem, odnosno risanjem. Za zadrugaštvo je sestavil pregledne stenske karte o razvoju in gibanju zadrugaštva na Slovenskem. S posebno ljubeznijo pa je slikal svojega učitelja in prijatelja dr. Evangelista Kreka in tudi naslikal eno najbolj posrečenih Krekovih slik, ki je visela nad njegovo pisalno mizo.

Z ranjkim dr. Krekom ga je zlasti združila doba bojev za enotnost zadrugaštva v letih 1916 do 1917. Takrat je bil desna roka ranjkega Evangelista. Rad je pripovedoval o težkem in trdem delu, ki ga je bilo takrat treba vršiti, da se je zadrugaštvo ohranilo. Zelo je bil vesel, da je takratni razkol v zadrugaštvu kmalu minul. V tej dobi je napravil marsikatero skušnjo, ki je prišla kasneje vsemu zadrugaštvu v veliko korist.

Udeleževal se je tudi v organizacijah, ki so stale blizu Zadrugi zvezi. Tako je bil do zadnjega podpredsednik največje naše konsumne organizacije I. delavskega konsumnega društva in član uprave Vzajemne posojilnice. Pri Centralni vinarni je bil predsednik nadzorstva. Pri Glavni zadrugi zvezi v Belgradu je bil namestnik nadzorstva GZZ. Sodeloval je tudi pri Pokojninskem zavodu in pri hotelski delniški družbi Union.

Bil je zadrugaš z vso dušo. Zato je sovražil vsako površnost v zadrugaštvu in tudi vse psevdozadrugaštvo, ki je včasih iskalo zadrugaško obliko, pa v resnici ni bilo zadrugaško, ampak samo stvar sebičnih posameznikov. Marsikatero grenko pismo je napisal takim zadrugam in marsikatera je pod njegovim vplivom izginila iz zadrugaških registrov. Zadrugaštvo naj bi po vzorih njegovega učitelja dr. Janeza Kreka služilo res gospodarskemu blagostanju malega človeka in naj bi se izogibalo vseh stranpoti, ki služijo samo posameznikom. Slovensko zadrugaštvo, zlasti pa Zadruga zveza

Pomagaj sočloveku lajšati bedo

Snoči je imela gospa županja Vera dr. Adlešičeva v ljubljanskem radiu zelo zanimivo in lepo predavanje, iz katerega posnemamo:

Če so trenutki v zgodovini človeštva še tako težki, mračni in grozoviti, vendar nikoli ne ugasne tista sila, s katero se človek iz vseh težav končno le izmota, ker nikdar ne preneha njegovo stremenje kvišku, k svetlobi. Ako motrimo v zgodovini najbolj temna razdobja, vedno v njih svetli vsaj pramen luči, ki vodi in dviga človeštvo k večni resnični vrednoti. Zato so se v vseh takih časih pojavljali ljudje, ki so visoko dvigali luč resnice, dobrote, usmiljenja in nesebične ljubezni do sočloveka.

Zapisano je: »Kdor hodi za menoj, ne blodi v temi.« Resnično, pot, ki nam jo je nakazal Kristus, bi dvignila človeštvo, ako bi po njej uravnavalo svoje življenje, iz vseh zablod in ga popeljala k luči, kjer ni prostora za mračne otroke zla. Njegove besede usmiljenja in ljubezni so tisti prameni svetlobe, ki človeštvo prešinjajo iz stoletja v stoletje in v njem razgibljuje latentne sile dobrega do dejavnosti, ki je pozitiven plod te velike, vseobsegajoče veličine božjega duha.

Božje dete se je rodilo v bormem hlevu v revščini in goloti. Toda rojstvo Odrčenika je označevala čudovito blesteča zvezda na nebu. Bila je zvezda vodnica za modre iz Jutrovega. Bila je pa tudi simbol odrešenja človeštva, luči njegovega nauka ljubezni, ki je postal zvezda vodnica človeštva na zmotnih potih njegovega življenja.

Mali, drobni človek, ki je s silo duha prekrasil vse trinaest stoletje, je bil František Asiški. František je eden tistih vzorov, ki se rode, da s svojim trpljenjem in izčiščenjem zadostijo večnemu hrepenjenju človeštva po vzvišeni dejavnosti, po dobroti in požitkovnosti. Eden se rodi, a v njem je uklenjeno stremenje milijonov po visokih človeških vrednotah.

František se je odmaknil burnemu življenju sodrugov, zapustil bogastva in ugodja polno hišo svojega očeta in odšel v revščino in v odpoved ter

samega sebe posvetil bližnjemu in njega težavam. Njegovo življenje je bilo v znamenju ljubezni in dobrote in najbolj nesrečen je bil, če je srečal človeka, ki je bil še bolj bešen kot on sam. Njegovo delovanje je bilo prežeto s popolno usmiljenostjo, ljubeznijo in dobroti do vseh živih bitij na zemlji.

Odjek Františkovega stoletja naj zbudi v nas željo, da po naši človeški možnosti vršimo zapoved Božjega sina: Kar ste storili kateremu teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili. František nam je vzor usmiljenja in dobrote. Saj je on v sebi dokončno dokazal popolnost, ki se blešči v reku: Če občutim v sebi vsa bitja in vidim sebe v vseh zemskih bitjih, si dosegel popolno modrost in nič ni več neznan. František je resnično občutil v svoji notranjosti vesoljno ljubezen, ljubezen, ki je z dejanji popolne odpovedi nesebične objemala vsa bitja in jim dajala vero, da je ljubezen človeka do bližnjega gibal k prerobenju človeštva. Zato se je s Františkom človeštvo resnično rodilo sonce, ki je gredo z dobrotljivo usmiljenostjo njihova od življenja teptana in razboljena sra. Dvigal je duševnost vse dobe in našel posnemalce, ki so šli za njim na življenjsko pot v žaru njegovega duha. Mnogo jih je bilo, ki so se zbudili, mnogo jih je bilo, ki so jim duše zažvele v dejavni ljubezni, mnogi so spregledali in videli, kar prej njihovo oko ni zaznalo, da žive ob njih trpeti, lačni, golji in stiri. Šli so in vršili ljubezen usmiljenja do bednih.

Trinajsto stoletje je v našem analogno našemu. Hotelo je uravnoteženje človeških pravic. Toda človeštvo je zopet samo zavrla to strujo izenačenja. Obšlo je iskro, ki se je vžigala, da je svoboda v duhu, v snovnosti zaslužnosti. V današnji dobi je klic po snovnosti, po dobrinah, po ugodju velik in zato je zaslužnost človeka kot duhovne bitnosti velika, dasi se je v vrtincu življenja komaj zavedamo. Zato bomo komaj razumeli umirajočega Františka vzdih: »Hvala ti, o Gospod, da si me pustil umreti svobodnega, prostega vseh vezí.«

jutrišnjem pa lahko odpotujeva v Budimpešto, kjer naju nikdo ne pozna... če ti je prav.

Takoj je na to pristala. »Zakaj pa ne?«

»Sem vendar tako velik grešnik!«

Po teh besedah je postala takšna, kot je bila prej. Skušala je pozabiti neprijetno vest o njegovi ženi in detetu in uspelo ji je. Misli si je: »Saj nisem zato čakala tako dolgo, da bi bila sedaj ujedljiva in neznosna.« Ona želi biti srečna, srečna, ker ga sedaj ima pri sebi.

Budimpešta je žarela v tisočih luči in kot vedno, tudi tokrat z veseljem sprejela v svoje okrilje človeka, ki sta želela pozabe. Od vseh strani je udarjala na ušesa najprijetnejša glasba. Vsak je lahko dobil zabave kolikor jo je hotel...

Paula Wessely, filmska igralka, ki igra Agnes v filmu »Njeno življenje« in ki jo bomo v kratkem videli v KINU MATICI

*Dajte mi 3 metre
samoverznic!*

Kdo bi tako kupoval, namesto da bi vprašal po kakovosti!

Pri nakupu žarnice zahtevajte izrecno le kvalitetno TUNGSRAM-KRYPTON žarnico:

Ista da več sončnim žarkom podobne svetlobe in porabi pri tem mnogo manj toka!

BOLJŠA LUC, MANJŠI STROŠKI!

in njene članice bodo bridko občutile izgubo tega izurjenega zadrugaškega delavca. Bog daj, da bi se vselej držale njegovih naukov in nasvetov!

Ranjki je bil telesno močan človek, vendar pa je vedno nekoliko bolehal na srcu. Zadnji dve leti se mu je to tudi zunaj poznalo. V božičnih dneh je imel influenco, vendar je na zunaj kazalo, da se je popolnoma opzdravil. V četrtek, 9. t. m. je bil še celo dopoldne v Zadrugi zvezi in je še preko dveh popoldne podpisoval dopise na razne zadrugo. Nihče ni mogel soditi, da so njegove ure štete. Toda v božjih sodbah je bilo drugače. Ko se je v petek, 10. t. m. zjutraj napravil, da gre v službo, se je nenadoma zgugal in kmalu nato umrl.

Naj mu sveti večna luč! Njegovi g. soprogi ob bridki izgubi naše globoko sožalje!

Tako skoraj smelo trdim, da je med Františkovim stoletjem in našim neka čudna povezanost. Res je, da skoraj v diametralnem nasprotju — a težje in v tem, da se najde socialna pravičnost in se raven življenja dvigne na tisto stopnjo, da ni v človeški družbi bednih, ki so ločina zase. Vse današnje razglabljanje se pomika v tej smeri, vsa težnja hotenja hiti k cilju izredne, človeka dostojne norme in k postavitvi visoke etične in moralne pravičnosti. Govori se o obnovi sveta, o obnovi človeka. Nov red, nov človek, je zahteva današnje usmerjenosti. Pot k obnovi pa vodi le preko spoznanja, preko ljubezni. Brez teh svojih ni novega, boljšega človeka, niti reda v življenju. Brez duhovne sile, ki temelji na etični spoznavi, ni prave pravičnosti. Pravičnost je le kaj rada prežeta z močnimi vzponi intelekta.

Strnjeno v geslu: »Pomagaj potrebnim!« je danes svetel pojav v mraku svetovnih dogodkov. Povsod odmeva klic in prošnja: Pomagaj sočloveku lajšati bedo, dvigni ga na njega vredno raven, ki mu prileži kot človeku, ki je tebi enak in po krščanskem načelu otrok božji.

Ta vzgon v današnjem človeku je plemenit, ker ga dviga v človeškem dostojanstvu. Zato je prav tu iskati očičujoče vrednote, ki naj razsvetli temo viharjev.

Čas velikih stisk terja od človeštva velikih dejanj. Terja jih z nujnostjo, kateri se nihče ne more in ne sme izmakniti. Vsak tak čas tudi rodi velika dejanja. Saj je klic stiske in tegobe liki plat zvona, ko se splašajo slehernik in hiti, da se reši, ali da pomaga drugim. Klic trpljenja nekaterih z nujnostjo vzbudi v drugih vest. Ta vest, ki liki plat zvona kliče, da se človeško dostojanstvo reši, dobro ve, da je dolžnost, da se zbudi v notranjosti človeka čut dobrote. Tega klica ne more nihče prešlati. To je grandiozna simfonija današnjega časa, katere osnovni motiv je: Človek na plan, tisti človek, ki je usvarjen po božji podobi. Božji lik pa je ljubezen in usmiljenje. Zato ljubi sočloveka, bodi usmiljen in žrtvuj. Ali naj bodo bedni med nami ločina? Razglabljanja o socialni pravičnosti naj ne bodo abstraktna, postanejo naj živ vreden dejavne usmiljenosti do trpečega v bedi. Naj se nad nami uresničujejo Tomazove besede — naj bo podanost naših vrednot živa resnica stvarne pomoči. Ako smo vrednoto spoznali, naj bo rojena iz nas v dejanja. Bledi obrazi bedne dece terjajo od nas resnico dobrote. Izmozgana telesa žen in mož nas opominjajo na dolžnost usmiljenja. Procesije prezebahajočih terjajo od nas dejavne pomoči. Človek, kateri more: »Pomagaj, pomagaj!« Daruj, pomagaj, to je drameči klic sra. Naj zajame klic Kristusov in Františkov današnjega človeka, ko gorje preplavlja svet. Rešimo se v očičujoče ljubezni polno usmiljenje. Lajšajmo bedo trpinov revščine. Nikjer naj ne bo človeka, ki bo prešlišal ta glas, ki kliče ljudi, da se zavedajo svoje človeške vrednote, ki je edino le v ljubezni.

Po vsej državi odmeva poziv: »Darujte za zimske pomoči!« V tem klicu je že začetek dejavnosti, ki jo je rodilo spoznanje. Me žene pa, ki smo po svoji bitnosti čuvarke vsega dobrega, nežnega in lepega, smo ponosne, ker je prav žena Nj. kr. Vis. knežinja Olga klicar te največje čednosti — usmiljenja in ljubezni. Ona je prevzela skrb, da med nami ne bi bilo več bednih, ona vzpodbuja, da stopamo za vzorom sv. Františka. Ona ima v sebi podanost, da je v njej resnična ljubezen, ker sicer ne bi hotenja usmiljenja spreminila v dejstvo resnice. Hvaležne smo ji vse žene, da je uresničila težno človeštva po dobroti dejavnosti. Hvaležne smo ji, da je prevzela predsedstvo zimske akcije, ki naj lajša bednim tegobe današnjega življenja, ki je v znamenju težkih preizkušenj in sveta pretresujočih orkanov.

Njen klic naj ne najde gluhih ušes, naj ne najde zakrknjenih src. Razpre naj se človeška duša za lepoto usmiljenja in darežljivosti in naj ne bo niti enega, ki ne bi daroval za trpečega sočloveka.

Zato stremimo po resničnem boljšem življenju na tem svetu, po pravični urejenosti. Imejmo vero, upanje in ljubezen, darujmo in žrtvujmo vsak po svojih močeh, da v našem narodu ne bo trpinov in revežev in da se bo vsak član našega naroda zavedal, da živi v sredi enakovrednih bratov, ki se zavedajo tega, kaj je človeško dostojanstvo.

Angleški letalci za otroke na Krku

Izvedelo se je, da so angleški letalci za božične praznike letela nizko nad otokom Krkom in da so spustili na zemljo nad 500 božičnih daril za otroke. Prebivalstvo je bilo o prihodov angleških letal že vnaprejš obveščeno. Letala so letela zelo nizko, ponekod samo 40 m visoko. To je bil edini letalski napad za božične dni.

Konec samostana Gallus-Stift

Švicarski list »Basler Volksbrat« poroča, da je dobil zadnji petek opat in menihi samostana Mariastet zapoved nemških oblasti, da morajo v nekaj urah zapustiti samostan Gallus-Stift v Brezenu (Vorarlberško). Izgnani menihi so lahko odnesli le nekaj osebnih drobnarij, drugo pa je vse ostalo v samostanu. Menihi in bratje so bili po večini švicarski državljani in so se takoj podali v domovino.

Njeno življenje

Povest o veliki ljubezni po istoimenskem filmu Paule Vessely

»Nikar ne laži! Ne maram laži in prav nič ti ne pristaja ta zadruga. Saj sem že na kolodvoru videla tvoj poročni prstan. Za trenutek je umolknila, nato dodala: »Ali je pri tebi na Dunaju?«

»Niti je odgovoril. »Američanka je!«

Spet je umolknila. Spoznanje, priznanje, da je res poročena, je silno vplivalo nanjo. Za vsako drugo ženo bi to pomenilo zlom vseh upov, vseh iluzij. Agnes pa ni bila navadna ženska in njeno trdno prepričanje, njen optimizem je bil hudo zadet, ni pa bil uničen.

»Moja poroka je diplomatska poroka!« ji je Hans pojasnjeval. »Mogoče sem bil prve dni zaljubljen v njo. Ne vem, kako bi ti to razložil. V Pekingju je tako malo Evropejk. Njen oče je ameriški konzul v Pekingju.«

Zamišljeno ga je poslušala in mu nato povedala svoje stališče: »Ujela te je, Hansi. Tebe ni težko ujeti.«

S temi par besedami je povedala vse golo dejstvo. Baron Gallus pa je nadaljeval:

»Ker sem premeščen v Washington, je odpotovala že v Ameriko. Dejala je, da je Evropa ne zanima, odkar je spoznala mene,« je ogorčeno vzkliznil.

Agnes mu ni ničesar več očitala. Smehljaje mu je rekla:

»Zdaj mi zemljevid Kitajske ne bo več zadostoval. Rabila bom atlas.«

»Tako velikodušna si...« ji je hvaležno odgovoril.

»Nikar me ne preceenjaj,« je menila in zardela. Nato pa je vprašala, kar jo je najbolj zanimalo: »Kdaj pojdeš v Ameriko?«

»Čez osem dni! Prav rad odpotujem, toda ne zaradi svoje žene ali službe!«

Trenutek jo je gledal, kot bi premišljeval, ali naj zaupa in pove, ali, nato pa se je vendar odločil in rekel: »Sina imam!«

Vztrepetala je in nasmeh je izginil iz njene lica.

»Si preceñena?« — Ona ni odgovorila.

»Vidim, da te je zelo prizadelo! Nič zato! Videti ga moraš!«

Potegnil je iz listnice sliko svojega sinčka, in medtem, ko je on ponosno gledal na sliko svojega otroka, je ona imela pred očmi samo svojega dečka, ki se je takrat brezskrbno igral v majhni kmečki hiši. Pričakovala je težave in zapreke v svoji veliki ljubezni, nikdar pa si ni mislila, da se bo vrnil oženjen in kot srečen oče otroka, ki ni njen.

Med kazanjem slike ji je pripovedoval:

»Star je točno eno leto, štiri mesece in petnajst dni! Tudi že nekoliko hodi! Pogledaj, ali ti ugaja? Ali ni popolnoma meni podoben?«

Toda Agnes je molčala. Nikakor ni mogla prikriti svoje slabe volje. Udarce je bil premočan, da bi ga mogla tako lahko prenesti.

Hans je opazil, da ne deli z njim zadovoljstva.

»No, posebno seveda nisi navdušen!«

Tudi sedaj ni odgovorila.

»Dokler sva skupaj, o njem ne bom govoril,« ji je obljubil. »Dosedaj sem govoril samo o sebi in te niti vprašal nisem, kaj delaš na Dunaju. Samo osem dni sva še skupaj. Niti ure ne smeja izgubiti.«

Težko se je obvladala. Toda v njenih čustvih ni bilo zavisti, ker je neka druga žena zavzela mesto, ki bi moralo njemu pripasti, niti mržnje proti otroku, ki je prišel na položaj, ki bi ga moral imeti njen otrok. Zbrala se je in ga pogledala vedro in veselo kot takrat, ko ga je prvič zagledala na železniški postaji.

»Nesha sem se spomnil,« ji je nenadoma dejal. »Jutri bom uredil svoje službene stvari, po-

Drobne novice

Koledar

Sobota, 11. januarja: Higij. pm; Pavlin II. Ogl. s.; Honorata, d.
Nedelja, 12. januarja: 1. po razglasenju, Sv. Družina. Alfred, o.; Ernest, s.

Letopis

11.—12. januarja 1871. l. so Nemci premagali v bitki pri Le Mans francosko republikansko armado generala Chanzyja. Južno od Loire sicer Nemci tedaj niso prodrli, toda francoske armade so bile prešibke, da bi osvobodile domovino; ko se je moral predati Pariz, je bil hitro sklenjen mir. Nemci so dobili veliko vojno odškodnino in ozemlje Alzacije-Lorene.
11. januarja 1923. l. so Francozi v Belgiji in Italiji zasedli Poruhrije, da bi podprli republiškopolitiko komisijo in si zagotovili redno plačevanje vojne odškodnine.

SHIRLEY TEMPLE

Vas bo ponovno očarala s prirodnimi, ljubimi plesi in mišnimi pesmicami v izborni humoreski

Nasmeh sreče

Premiera danes! KINO SLOGA, tel. 27-30 Ob 16., 19. in 21. uri

Novi grobovi

Andrej Kavčič v Dornbergu. Nedavno je v Dornbergu v starosti 78 let umrl Andrej Kavčič, gostilničar v Dragi. Rajni je bil znan daleč po Vipavskem kot dober družinski oče in kremenit krščanski značaj. Pred vojno je neumorno deloval v katoliških vrstah. Z besedo in peresom je bil župnik Juvancu pri organizatornem delu v veliko pomoč. Bil je namreč dober govornik in pogosto se je oglašal z dopisi v goriških listih. Vipavcem je še v spominu velika prosvetna manifestacija, ki je pred vojno na njegovem dvorišču, na kateri je imel glavni govor mladi Vrtovec, bivši predsednik Pokojniškega zavoda v Ljubljani. Vojna ga je z družino pregnala v Medvode in po vrnitvi je rad pripovedoval o svojih obiskih pri pisatelju Finžgarju, ki je tedaj tam župnikoval in je rad pomagal nebrečnim beguncem. Pred dvema letoma si je zopet ogledal Ljubljano in Belgrad, kamor ga je že pred vojno pripeljala pol; ni se mogel dovolj nadejati napredku Slovenije in Belgrada v primeri s predvojnimi razmerami. V zadnjih letih je živel v spominih na »one zlate čase vetajenja in prepovedi goriških Slovencev« in kadar je pogovor nanesel na to dobo, je z mladeniškim ognjem zgrabil za besedo. Težko bolezen, kakor tudi vse preiskušnje, ki mu jih je prineslo življenje, je prenašal vdano v božjo voljo. Zena, otroci, sorodniki in znanci ga bodo ohranili v dobrem spominu. Naj počiva v miru!

V Ljubljani je v 77. letu življenja umrla gospa Klementina Kraševce roj. Kafol. Pogreb bo v nedeljo ob 10 dopoldne z Zal. kapela sv. Marije, na pokopališču k Sv. Križu.

V Brežicah je umrla gospa Roza Bohinc, učiteljica v pokoji. Pokopali jo bodo v nedeljo ob 4. dopoldne.

V Vodichah je mirno v Gospodu zaspala gđ. Franciška Grajzer, zasebnica. Truplo prepeljejo v Ljubljano, kjer bo pogreb v nedeljo ob 3. dopoldne z Zal. na pokopališču k Sv. Križu. Naj jim svetli večna luč! Zaljubljenim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

Poročila eta se v Križah na Gorenjskem, gospos Franc Jazbec, trgovca v Sebenjah pri Trzinu, in gđ. Vikiča Koširjeva, hčerka trgovke in posestnice v Križah pri Trzinu. Mlademu krščanskemu paru naše iskrene čestitke.

Gasilska četa v Smarjah pri Jelšah obhaja letos 60letnico obstoja. Smarsko gasil. društvo je bilo ustanovljeno leta 1881. Delovalo je do leta 1894 v nemškem duhu, dokler ni slovenski župan Jurčič uvedel slovenske uprave. Smarskim gasilcem k njihovem jubileju iskreno čestitamo!

Dar. Gospod obratovodja Čada Vlačav iz Trbovelj je daroval »Društvo dom slepih« din 150 namesto venca na krsto gospodu Jožetu Hauku. Iskrena hvala!

Unija za zaščito otrok v Rogatu je naslovlila jeseni številne prošnje na društva, podjetja in osebe v občini in večjih krajih države. V njih je opisala siromaštvo kočarskih in delavskih otrok, ki

niso niti zadostno oblečeni, niti zadostno hranjeni. Odziv javnosti je bil takrat znatno manjši od lanskega. Hvalevredno pa je razumevanje domačinov za to človekoljubno delo. Kraljeva Protituberkulozna liga v Rogatu in Steklarna v Straži sta prispevali po 1000 din. Z nabiralno polo pa je bilo nabranih 1427 din. Prav tako izdatno so podprli akcijo oza zimsko pomoč kraljevske banske uprave in Ciril-Metodova društva v Ljubljani. Svoj dar je priložil tudi knezoškofjski ordinariat v Mariboru. Večje vsote pa so tiskar Sadnik in Kraker v Ptuj. Stermec in Celju. — Vsem naštetim in ostalim darovalcem se Unija za zaščito otrok v Rogatu s tem toplo zahvaljuje.

— Vse vozne karte pri PUTNIKU.

Hude posledice prometnih ovir za gospodarstvo se kažejo tudi na cesti Maribor—Slov. Bistrica—Celje, ki jo sicer na odseku Maribor—Fram obnavljajo, a je v tako dolgem stanju, da je na njej reden in varen promet skoraj nemogoč. Globoke kotanje so pravcati strah za avtomobiliste in

druge vozilnike in se kar vrtijo nezgode zaradi zloma vzelci na vozilih. Ukinitve avtovoženja na daljše proge, pomankanje bencina in pnevmatik ovirava vsi vrsti tovornih promet, ki se je nekdanj na tej važni cesti vršil skoraj brezhibno. Trgovci so prej ob vsej progi dobivali blago v najkrajšem času dostavljeno na dom, dočim ga morajo zdaj z navadnih vozov po več ur daleč odvažati od najbližnje železniške postaje, kar povzroča porast stroškov in ob slabem vremenu tudi pokvaritev blaga. Zaradi slabih prometnih razmer na tako važni cesti trpi trgovina veliko škodo, v zadnjem času pa je najbolj nazadovala lesna stroka, ker so se pojavljali zastoji tudi v železniškem prometu.

Najbolj aktualna knjiga je

Slovenčev koledar

Kupujte ga!

Obsega 256 str. z nad 100 slikami.

Stane le 28 dinarjev!

Za Jegličev Akademski dom

so darovali:

Dr. Fran Lakman 500 din, Neimenovani 500 din, mešar A. Kordin, Skopje 200 din, Podbevšek Jernej 20 din, Henrik Povše 200 din, Avenšek Ivan 200 din, Po 100 din so darovali: M. Roškar, St. H. Jos. Mosev, Ljubljana, dr. Doljak Franc, Ljubljana, Dr. Martin, župnik Boh. Bela, dr. Ivan Kariš, Jerman, Metlika, prof. Kolobar Franc, Zalest, Vinko, Josip Bergant, Gorjanski grad, dr. Kimovec Franc, Lesar, Josip, p. Brežice, dr. Ivan Grafenauer, Franc Vovko, Sv. Peter pri Novem mestu, dr. Bogataj Lovro, dr. Fran Jaklič, dr. V. Valenčič, Po 50 din: Pozniš Blaž, Oman Anton, Dob. Fran Bratusek, Svetinje, Slavko Premrl, dr. Pregar Franc, Janko Breznik, Metu, Pokorn Jože, Leskovec pri Krškem, Franciški samostan, Maribor, Ivan Gogala, Stara Osolica, Sone Alojz, Ribnica na Doli, Frklj Jože, Hotederska, N. J. inenovani, Jože Bamb, Polen, Martinčič, Andrej Uner, dr. V. Bergrer, Brežice, V. Sitar, Predvor, dr. A. Brežič, Anton Pavlič, Sela pri Kamniku din 60, Zupan urad Sv. H. v Gustanju din 25, Po 25 din so darovali: Božič, Rada Jurčec, Anton Plevnik, Menges, Toplak Jožef, Rečica ob Savinji, Kovčič Al., Sv. Tomaž pri Ormožu, Fatur Jakob, Radovljica, Kambič Al., Dravljice, dr. V. Fajdiga, Josip Gnidovec, Voglje, Fran Susteršič, Sela, Po 25 din: Selan Matija, Gozd pri Kamniku, Dolinar Janez, Sp. Brnki, dr. France Pučelj, Kamnik, inž. Ruzič Franc, Po 20 din so darovali: Al. Urbanja, Maribor, Črnivec, Janko, Čerkle, dr. Milnar Jakob, Celje, Kojančič Anton, Prihova, K. Stelce M., Dol pri Ljubli, Vodeb Ivan, Sv. Leonar v Slogi, gorienh, Sir. P. Ročičah in comp., S. Jakobi Ribno, Fr. Kranjc, Braslovce, Jenko Miha, Moste, Sone Ivan, Sv. Bistrica, Tavcar Matej, Poljane nad Skofjo Loko, I. Zerkav, Ljubljana, Skuhala V. Hajdina, Lavra, Mihal, Sv. Benedikt v Slov. gorienh, Fr. Stele, Franc Krasna, Sv. Križ nad Jesenicami, Josip Polje, Zlati polje, Matej Bihar, Kamnik, Kete Janez, Dev. Mar. v Polju, Frle Franc, St. Vid, Fr. Marko, Zagorje ob Savi, Anton Samrak, Smarje, Jožef Mitro, Brežice, din 12, Po 10 din so darovali: Turk Mitro, Ljubljano ob Savinji, Jerič Ivan, Turnišče, Erzin Leopold, Sv. Križ pri Litiji, Janko Novo mesto,

Zima v planinah

V starem letu je bila Dolenska bolj obdarjena z belo mano, prve dni novega leta pa je Gorenjska dobila izdatnejšo belo odejo. Pravo smučarsko uživanje se je sedaj šele pričelo, vedno bo več snega, dnevi postajajo daljši, toplejše sonce nas vabi na prostrana smučišča. Ne smemo presojati vremena po mrki megli v Ljubljani, kamor v zadnjih dnevih le redko posije izgubljen sončni žarek. Ze nad 500 m visoko gledajo vrhovi iznad zavega morja ter se leskečajo bele gore pod temnomodrim nebesnim svodom v toplem soncu. Smučarji naj se nikar ne stiskajo okrog peči in skrbne, da ogenj v njej ne pogasne. Pojdite v zimsko naravo, drsajte po beli odeji in uživajte iz dna duše krasoto zime sebi v zdravje in veselje. Na smučeh nam je mogoče približati se vrhu od katerekoli strani in nismo vezani na ozke, grapaste planinske steze, obiskati moremo zasnežene poljane, tihе gozdove in globoke rebr, drseti moremo ob zamrzlih potokih in vodopadih z ogromnimi ledenimi svečami, lahko pohodimo čez bregove in doline na vrhove gora, odkod je silen pogled nazaj na težko meglo, ki zakriva dolino. Urice vzpona so bogato poplačane na cilju. Čim višje, tem bolj se odpirajo razgledi na vse strani proti Julijskim Alpam, na Kamniške planine, tja daleč na Notranjsko itd.

Poglejmo si nekoliko natančneje snežne razmere v posameznih predelih. Vremenski poročevalci, Slovensko planinsko društvo in Tujsko-prometne zveze v Ljubljani in Mariboru, skrbijo za to, da je javnost sprotni obveščena, kje je zapadlo več snega, kje je prišlo, kje je sonce, kje je megla, kje je snež in kje južen snež. Podkoren ima 60 cm snega, enako tudi Rateče-Planica. Proti Tamarju narašča višina snega do 70 cm. V okolici Kranjske gore je pol metra snega, povsod prišči. Erjavčeva koča na Vršiču stoji med krasnimi smučišči, katere pokriva 60 cm debela snežna plast, površino tvori prišči. Postojanka Erjavčeva koča na Vršiču je oskrbovana ob nedeljah

in praznikih ter ob sobotah in dnevih pred prazniki. Na Bledu je 35 cm snega, enako v Radovljici. Na Pokljuki leži 70 cm snega. V Bohinjski kotlini je zapadlo mnogo snega. V okolici Zlatotroga je 60, na Komni 150 cm snega. V planinskem domu SPD vlada sedaj živahno razpoloženje, vsak dan daje družbi novo lice nova skupina turistov, ki priromajo gor. Jezersko ima 20 centimetrov snega. Tržič enako. Pod Stolom, okrog Valvazorjevega doma je 50 cm debela snežna plast, na Kofah je 60 cm snega ter številna lepa smučka terišča. Nad Kamniškimi planinami sije že več dni toplo sonce, smučarji ne morejo preživeti lepega vremena pri smuki na Kravcu — 65 cm snega s priščem — in na Veliki Planini, kjer je 55 cm snega s priščem. Prijeten je izlet skozi zimsko naravo od Doma v Kamniški Bistrici, kjer so sedaj ugodne razmere za sankanje — okrog 20 cm snega. Na Mozirski planini je 55 cm snega, v okolici Celjske koče 25 cm snega. Zasavje ima povprečno okrog pol metra snega, tako, da pridejo smučarji tudi tu na svoj račun. Na Pohorju je nad pol metra snega, znana so prelepa smučišča, zlasti v zapadnem delu te gorske skupine. Dolenska je bila pri zadnji pošiljki snega nekoliko manj obdarjena, vendar je še dovolj snega za smučanje: okrog Sodražice je 25 centimetrov snega, okrog Polzevskega 20 cm, podobno tudi v ostalih predelih Dolenskega.

Nedelje in prazniki prinašajo nekoliko prostosti vsem, ki so med tednom vezani na poslovne prostore. Zato pohitite v tem času ven v zimsko naravo. Sprostite se za kratek čas mestne more, zaspanosti in dolgočasnja. V prelepem zimskem svetu se boste razvedrili in vrnili prerajeni in polni dobre volje.

Ako si ne boste na jasnem, kam bi se odločili, ali ako želite poročiti o snežnih razmerah, obrnite se na društveno pisarno Slovenskega planinskega društva v Ljubljani, Aleksandrova cesta 4, I. nadstropje, telefon 40-56.

Karel Čuk, Kranjska gora, P. Severin Korošec, Maribor, M. Zakrajšek, Ortnik, Ivan Labar, Vuhred dr. Arnež Janko, Breznica, Abin Avgustin, Sv. Križ pri Litiji, Mihal Kmet, Catež, Halas Daniel, Crenšovci, Po 5 din: Ferd. Poljškiy Rogatec, Filipič Janez, Naklo.
Vsem darovalcem se iskreno zahvaljujemo. Naj bi bili njihovi darovi v spodbudo vsem, ki se Jugoslovskega akademškega doma še niso spomnili, čeprav so dobili že mnogo priložnosti, da samo dejstvo, da bo ta dom spomenik pokojnemu slovenskemu vildiki in neobhodno potrebna socialna ustanova današnjih težkih časov, akcijo dovolj priporočila.
Poslajte darove za Jegličev dom na Hranilnico dravske banovine v Ljubljani, ček, rač. 10680. — Akcija za Jegličev akademski dom.

Ptuj

Podružnica Slomškove družbe za ljutomerski in ptujski okraj je imela 15. decembra na okoliški deški šoli v Ptuj žalno sejo za blagopokojnim krmarjem in soustanoviteljem Jugoslavije dr. Antonom Korošcem. V počastitev njegovega spomina je odbor sklenil pokloniti 100 din Slomskovemu dijaškemu domu v Ljubljani. Pred sejo se je ves podružnični odbor udeležil žalne sv. maše in komemoracije FO in DK v Ptuj.

Učiteljski svet na okoliški deški šoli v Ptuj se je spomnil umrlega predsednika senata in prosvetnega ministra kraljevine Jugoslavije g. dr. Ant. Korošca v redni seji 18. decembra. — Dne 17. decembra je bila ob 8 sveta maša zadušnica v cerkvi mestne župnije sv. Petra in Pavla, katere se je udeležilo tudi mnogo drugega občinstva. Po službi božji je bila šolska žalna proslava v minoritski dvorani. Po spominskem govoru šolskega upravitelja in med deklamacijo (Dr. Anton Korošec) ter recitacijo (Slovenski Mozes) učenca Stanka Zazule so dečki zapeli »Gozd je že zelen...«. »Spomnili vse se veselimo...« in »Hej, Slovani!« — Upraviteljstvo priporočila šolsko kuhinjo, da bi se je spomnili pri darovih v počastitev spomina pok. slovenskega voditelja.

Libolice

Na Stefanovo dne 26. decembra 1940 je bila na ljudski šoli v Libolici vsakoletna Božičnica za obdaritev revnih otrok. Darove je prejelo vseh 112 šolobiskujočih otrok, v glavnem 17 parov čevljev, blago za vrhno in spodnjo obleko in izgotovljene kose oblačil. Obdaritev so izvedli krajevni šolski odbor, učiteljsko in krajevni činitelji v lepi slogi. Zlasti je nesebično sodeloval tukajšnji trgovec gospod Kokolj Karel. Da je naš kraj reven in neimovit izkazuje dejstvo, da je vrgla domača zbirka kljub vsestranskemu zanimanju v denarju le 558 dinarjev, v blagu pa okoli 250 kg poljskih pridelkov v vrednosti 797,75 din. torej skupno 1355,75 dinarja, kar dokazuje, da smo ali res revni, ali pa smo vajeni samo jemati. Otrokom so pripomogli, da izgubijo zunanje znake revščine, zlasti: kr. ban. uprava z blagom v vrednosti 580 din, tekstilna tvornica Ornik & Mitrovič, Meža, katere je sama obkrožila 10 dečkov in 11 dekleč v vrhno in spodnjo obleko v skupni vrednosti 3660 din; podružnica CMD v Mariboru z blagom in obutvijo v vrednosti 2860 din; Združenje trgovcev v Celju z blagom v vrednosti 2200 din ter podružnica Slovenske straže v Mariboru z blagom in obutvijo v vrednosti 1840 dinarjev. Dravogradske trdnje so prispevale v denarju, in sicer: Ivan Weržun 200 din, Alojz Remic 100 din, Rudolf Komauner 50 din, Anton Pernat 50 din ter trdnja Ivan Rojnik v Slovenj Gradcu 100 din. — Vsem dobrotnikom se v imenu prebivalstva in revne dece ter uradov in činiteljev na tem mestu najiskrenejše zahvaljujemo!

Po državi

* Čez dan ugleden meščan, ponoči vlomilec. Včeraj smo poročali, da so v Osijeku aretirali vpojenega Knoppa zaradi številnih arotiraj, ki jih tudi priznal. O tem poročajo hrvatski listi še naslednje: Pred par meseci se je v neki hiši v Osijeku pojavila cela vrsta tatvin. Veletrgovcu s papirjem Dirnbachu je iz skladišča kakor tudi iz pisarne izginil orag matični papir, tiskarska barva, nakit za božično drevesce, razni ovojji in jeklena žica. Nekemu tapetniku je bilo ukradeno perilo in kuhinjsko orodje. V zalogi trdnice Singer so izginile razne pisarniške potrebščine. Dalje je bilo vlomljeno v uradne prostore zveze zasebnih nameštencev in razbita ročna blagajna. Neznani zločinec je odnesel 40 dinarjev. S kmetkega voza, ki je stal pred omenjeno hišo, je izginila konjska odeja. Vsa poizvedovanja oblasti so ostala brezuspešna. Te dni je pa prinesel neki

Kino Kodeljevo tel. 41-64

Danes ob 20. uri — Španske pesmi, p'esi in gitaristi v prekrasem filmu

Gusarska simfonija

Charles Collins, Steffi Duna.

Prelestne naravne barve.

MICKEY ROONEY in WALLACE BEERY

prvikrat skupaj v filmu

Veseli potepuhi

Humor in vesela razigranost

fant v trgovino z železnino, ki je v isti hiši, prodal zvitek jeklene žice. Ker ima v Osijeku tako jekleno žico, ki služi za vezavo knjig, na zalogi samo veletrgovina s papirjem, je lastnik trgovine z železnino dal fanta aretirati. Fant je takoj priznal, da mu je žico dal v isti hiši stanujoči upokojeni učitelj Tugomir Knopp. Senaj je prišlo na dan, da je učitelj Knopp dolgo iskani tat. Pri hišni preiskavi so našli večino ukradenih predmetov. Med drugim so našli policijski agenti tudi več literarnih del, ki jih je Knopp spisal, pa jih doslej ni nikomur pokazal. Da bi ta dela ovkeveč, je postal tat. Zato je v veletrgovini s papirjem pokradel toliko pisalnega materiala. Za svoje ropke je porabil najfiniji papir, zvezke je prav lepo zvezal v platinice in si je naredil obsežno kartoteko svojih del. Ker so se mu prve tatvine tako lepo posrečile, je s tem svojim »postranskim poslom« nadaljeval česar ni sam mogel rabiti, je prodal Učitelju Knoppu je kot častni član številnih društev, spoštovan kot

Ljubljana, 11. januarja

Gledališče

Drama: Sobota 11. jan.: Lepa Vida. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Nedelja 12. jan.: ob 15. Cigani. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. ob 20. Romeo in Julija. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Opera: Sobota 11. jan.: Vesele žene windsorske. Izven. — Nedelja 12. jan. ob 15. Angel z avlom. Mladinska opera. Znižane cene od 30 din navzdol. ob 20. Madame Butterfly. Izven. Gostovanje bolgarske sopranistkinje Vanje Leventove in altistke E. Karlovce. — Ponedeljek 13. jan.: Zaprt.

Radio Ljubljana

Sobota, 11. januarja: 7 Jutranji pozdrav. 7.05 Napovedi. poročila. 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) do 7.45. 12 V pisani vrsti bodo skrbelje za voljo prešerno plošče vesele. 12.30 Poročila, objave. 13 Napovedi. 13.02 Radijski salonski orkester (vodi K. Petrič). 14 Poročila. 17.30 Otroška ura: Trije potepini (članice Nar. gledal.). 17.50 Pregled spreda. 18 Šrnel »Škrjanček«. Lincke: Šaljiva koračnica, Parma: Triglavske rože, valček, Sedlaček: Od Cubure do Kalimegdana, venček, Hell: Mali violinist, tango, Strauss: Cigan baron, potpuri, Petrič: Ku-ku, koročnica. 18.40 Pogovori s poslušalci. 19 Napovedi, poročila. 19.25 Nac. ura. 19.40 Mandoline igrajo (plošče). 20 O zunanji politiki (g. dr. Alojzij Kuhar). 20.30 Radijski ork. Pevski zbor z Ježice. 22. Napovedi, poročila. 22.15 Plošče. Konec ob 23.

Drugi programi

Sobota, 11. jan. Belgrad: 21 Ork. konc. — Zagreb: 20 Plesna gl. — Beromünster: 20.15 Godala — Budimpešta: 20 Ork. konc. — Praga: 19.15 Pisan spored — Rim: 20.30 Filmska gl. — Solija: 18 Zab. gl. — Sottens: 20 Vojaske pesmi — Stockholm: 19.55 Baletna glasba. — Belgrajska kratkovalovna postaja: YUA, YUB (49.18 m): 19.40 Poročila v slovenščini — YUF (19.69 m): 0.30 Poročila v slovenščini za Južno Ameriko — YUG (19.69 m): 3.30 Poročila v slovenščini za Severno Ameriko.

Prireditve in zabave

Pianistka Branka Musulin je odlična umetnica in bo koncertirala v ponedeljek 13. t. m. ob 20. v mali Filharmonični dvorani.

Snežulčica in sedem škratov. V nedeljo 12. januarja ob 5. popoldne priredi prosveta Ljubljana-mesto v Franciški dvorani pravilnično igro »Snežulčica in sedem škratov«. Ker vlada za igro veliko zanimanje, vas vabimo, da si nabavite vstupnice v predprodaji pri Štiglijoju v Franciški ulici.

Predavanja

Lovsko društvo v Ljubljani priredi v pelek, dne 17. t. m. ob 20. v gostilni Činkole na Poljanski celi družabni večer s predavanjem tovarisa dr. Mitje Luksana. K obliži udeležiti vabi odbor.

Sestanki

Društvo zaščitenih sester v Ljubljani ima sestanek danes ob 17 v prostorih šole za zaščitne sestre.

Naše dijaštvo

Peve in pevke! Drevi ob 6 bo prva pevska vaja po Novem letu za akademsko službo božjo pri oo. frančiškanih; druga vaja bo jutri ob 10 pred sv. mašo. Pridite vsi dosedanj peve in pripeljte s seboj še nove, ki so pripravljene sodelovati pri našem zboru!

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa c. 43; mr. Trnkovec ded., Mestni trg 4 in mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

Mestna zdravniška dežurna služba

Mestno zdravniško dežurno službo bo opravljal od sobote ob 8 zvečer do ponedeljka do 8 jutraj mestni višji zdravnik dr. Marjan Ahčin, Korytkova 18, telefon 30-24.

ugleden meščan, skriven pesnik in pisatelj, ponoči pa tat živel trojno življenje. Pri aretaciji je vse odkrito priznal. Vrednost ukradenih predmetov znaša 40.000 do 50.000 dinarjev.

* Promet v naših pristaniščih je vedno manjši. Po poročilu trgovske zbornice v Splitu je promet z ladjami v naših pristaniščih tudi v novembru preteklega leta padel. Je manjši po številu ladij in po tonazi kakor v novembru 1939, pa tudi manjši kakor oktobra preteklega leta. Iz naših pristanišč je odplulo v novembru 1940 6767 ladij z 835.567 tonami namram 6933 ladijam z 1.084.440 tonami v istem mesecu leta 1939. Iz tega se vidi, da je promet padel za 168 ladij in 250.000 ton.

* Pribeben operater. V kinematografu Balkan v Sibeniku je malo manjkalo, da se ni zgodila huda nesreča. Ko je bila predstava končana, je iskra, ki je skočila iz aparature vžgala film. Operater pa je hitro pograbil goreči film in ga nesel v predeobito ter tam pogasil. Ker se je to zgodilo v zgornjih prostorih, občinstvo ni ničesar zapazilo in je, misleč, da je film končan, začelo zapuščati dvorano. Samo pribebeni operaterja se je zahvaliti, da ni prišlo do katastrofe. Če bi le eden izmed občinstva vedel, da je nastal ogenj, bi takoj veli drveli proti vratom, nastala bi panika in gotovo bi se zgodila huda nesreča. Škoda je okrog 50.000 dinarjev, kolikor je bil vreden film.

* Pogreb italijanskega vojaka na Korčuli. Ribiči iz Lumbarda na Korčuli so zapazili v morju truplo nekega vojaka. Obvestili so takoj pristaniško oblast, naka so truplo potegnili iz morja. Ugotovili so, da je alpinec Giacomo Benzzone iz Berge, vojak drugega alpinskega polka. Vojak je imel na sebi reševalni pas. V žepu so našli nekaj denarja in tri slike. Truplo so pokopali na korčulanskem pokopališču. Pogreba se je udeležil italijanski vicekonzul iz Splita Roberto de Cardona, okrajni načelnik in mestni župan. Pri pogrebu so nosili tri vence. Zadnje doli je morje v bližini Dubrovnika in Korčule naplavilo pet trupel italijanskih vojakov.

Anekdoti

Friderik Viljem III. je obiskal Rim. Po večnem mestu ga je spremljal znani zgodovinar Niebuhr, pisec »Rimske zgodovine«, ki je bil takrat nemški poslanik pri sv. Stolici. Niebuhr je stopil pred cesarja v dvorni obleki: v kratkih, ozkih dokolenkah in svilenih nogavicah. Noge so bile tanke, da bi jih lahko s prsti ene roke objel. Utenjak je bil v ozkih dokolenkah naravnost smešen. Ko ga je kralj zagledal, se je nasmehnil in rekel njegovji ženi: »Danes je malo hladno. Bojim se, da se bo vaš mož prehladil. Ali mu ne bi rekli, naj se bolj toplo obleče?« — »O Bog,« je rekla Niebuhrjeva gospa, »ko bi Vaše Velikanstvo vedelo, kaj vse ima moj mož oblečeno pod nogavicami!«

12 dan predvajanja!
Nad 26.000 obiskovalcev!

Ne zamudite
zadnje prilike!

Kino Union
Telefon 22-21

Uspelo nam je predvajanje filma podaljšati!

BALALAJKA

Zaradi rekordnega zanimanja še danes in jutri!

Najlepši film sezone! Metro-Slager, kakršnega še ni bilo in ga dolgo spet ne bo!

Kralj pevcev: **NELSON EDDY** in njegova najnovejša partnerica **ILONA MASSEY**

Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri.

Jutri v nedeljo ob 10:30 (znižane cene) ter ob 15., 17., 19. in 21. uri

LJUBLJANA

50 letnica okulističnega oddelka

17. novembra je minilo 50 let odkar je bil v ljubljanski bolnišnici ustanovljen oddelk za očne bolezni. Ob tem jubileju je napisal zanimiv pregled o razvoju okulističnega oddelka njegov šef dr. Leopold Ješe v zadnji številki »Zdravniškega vestnika«, ki je ves povesen razvoju in napredku okulističnega oddelka v 50 letih.

Zanimiv je razvoj, ki je dal ljubljanski bolnišnici okulistični oddelk. V Ljubljani so delovali že od leta 1800. okulisti, ki so za tedanje stanje medicine bili prav dobri in priznani očni zdravniki. V zadnji četrtini prejšnjega stoletja pa se je naselil v Ljubljani dr. Emil Bock, ki se je na Dunaju specializiral na očni kliniki ter je potem prav zaradi razmer na kliniki prišel v Ljubljano. Sprejet je bil v civilno bolnišnico na Ajdovščini, kjer so mu prepustili vse očne bolnike. Dr. Bock je uspešno deloval in hitro se je raznesla govorica o njegovi spretnosti. Bolnikov, ki so prihajali zdraviti oči na tedanji kirurški oddelk, je bilo vedno več, in zato je tedanji ravnatelj bolnišnice dr. Alojz Valenta-Marchthurn napravil vlogo na deželni odbor in predlagal, naj se ustanovi poseben oddelk za očne bolezni in imenuje Bock za primarija. Leta 1889 je bila na seji 18. nov. ta vloga sprejeta, vendar pa je do ustanovitve oddelka prišlo šele 17. novembra 1890. Bock je dobil vodstvo oddelka kot neplačan primarij, plačo pa je začel dobivati šele 1. januarja 1893.

Tedanji okulistični oddelk je začel dokaj skromno. Imel je tri sobe s 34 posteljami pod streho stare civilne bolnišnice. To je potres v noči 15. aprila 1895 skoraj popolnoma podrli. Ob potresu so očni bolniki bežali iz drugega nadstropja po podrtih stopnicah na vrh. Med njimi je bilo tudi nekaj takih, ki so bili pravkar operirani, vendar se nikomur ni nič zgodilo. Prve dni po potresu so nastanili bolnike v vojaških sotoh, pozneje pa v bolnišnici za kolero, dokler ni Rdeči križ postavil na vrhu bolnišnice nekaj barak, od katerih je dobil očni oddelk tri. 17. oktobra 1895 je bila na sedanjem mestu odprta nova deželna bolnišnica. V njej je očni oddelk dobil svoj paviljon, v katerem je imel 10 sob s 53 in kasneje 61 posteljami. Oddelk sam je bil za tedanje čase lepa stavba, vendar razdelitev sob ni bila posrečena. Pri zidavi bolnišnice ni namreč nihče vprašal primarij za nasvet in je glavno vlogo igrala za vse paviljone simetrija. Še bolj usodna pa je bila napaka, ki nas še danes tepe: zgrajena je bila premajhna bolnišnica. Zidali so namreč le za tiste čase, namesto za 50 let naprej. Zato je očni oddelk postal prav hitro pretesen, medtem ko so drugi oddelki do svetovne vojne še shajali. Stiska na očnem oddelku pa je nastala zaradi tega, ker so prihajali bolniki tudi iz sosednjih dežel na očni oddelk. Prošnje za temeljito povečanje so ostale neuslišane. Šele po volitvah, ki so bile po novem vol. zak.

in so prišli v deželni odbor drugi možje, je zavel drug veter. Slovenci v deželnem zboru so imeli dovolj uvidenosti in razumevanja. Zato je deželni odbor pristal na povečanje oddelka in dovolil povečane kredite. 29. avgusta 1912 je bil prizidek slovesno blagoslovljen. V tem prizidku je oddelk pridobil šest velikih in dve majhni bolniški sobi, dva dnevna prostora, dve kopalnici in tri sestrške sobe v podstrešju. Vsega skupaj je imel 118 bolniških postelj in potrebne prostore za preiskovanje. Za trahomske bolnike pa je dobil še dva prilična prizidka s posebnim vhomom.

Tedanji deželni odbor je ne samo z zgraditvijo prizidka, ampak tudi pri vseh drugih vprašanjih, ki so se tikali bolnišnice, vedno dokazal, da smatra bolnišnico za ustanovo, ki mora nuditi vsem bolnikom brez razlike vse, kar smatrajo zdravniki za potrebno. Proračun pri tem zdravnikov ni oviral. Če so bili prekorajeni, jih je deželni odbor pokrpal brez moledovanja in brez prošenj. Ko je Bock zaprosil za nabavo velikega elektromagneta, s katerim se dajo izvleči železni drobtci, ki so slučajno padli v oko, ga je dobil, čeprav je za tedanje razmere veljal 700 zlatih kron. Deželni odbor je bil mnenja, da je strošek za ta magnet poplačan, če se reši z njim le eno samo oko. (Oj zlati časi, kdaj nam spet zasijejo nad ljubljansko bolnišnico!)

17. decembra 1916 je zadel prvega šefa okulističnega oddelka dr. Bocka kap. Njegov naslednik je postal dr. Albert Botteri, sedanji upravnik Kr. vseuč. očne klinike v Zagrebu. Ko je leta 1929. odšel iz Ljubljane, je prevzel njegove posle sedanji šef dr. Leopold Ješe, ki še vodi oddelk.

Kakor v vseh oddelkih, tako je še posebej na očnem oddelku hitro naraščalo število oskrbovanih bolnikov. Pred 50. leti je bilo v prvem letu oskrbovanih 406 bolnikov, leta 1900 že 1089, leta 1910, 1420, leta 1920 1739, leta 1930, 2548 in 546 ambulantnih, leta 1939. je imel oddelk že 2900 bolnikov in 862 ambulantnih. Sedaj ima oddelk 136 postelj. Ker število tistih, ki iščejo pomoči v očnem oddelku, še vedno narašča, je oddelk prisiljen, da predčasno odpušča bolnike. Od ustanovitve oddelka pa do konca leta 1939. je iskalo pomoči na oddelku skupaj 81.421 bolnikov. Operacij je bilo na tem oddelku v vsem tem času opravljenih 35.927. Ker je bila lani dana zakonska podlaga za popolno medicinsko fakulteto v Ljubljani, je treba upoštevati, da sedanje poslopje za klinične namene ni primerno. Zato je skrajni čas, da se misli tudi na pravilno rešitev tega vprašanja. Če gledamo na zgodovino očnega oddelka in na njegov razvoj, potem istočasno, ko vsem, ki so z delom pripomogli k uspešnemu 50 letnemu jubileju, čestitamo, od srca želimo, da bi za upravo bolnišnice zopet čimprej prišli tisti zlati časi, ki jih je bila deležna, ko je nad njo gospodaril deželni odbor!

Parfumerija Venus posluje sedaj v palači Bata

1 Maša za turiste in izletnike bo jutri v kapeli Vzajemne zavarovalnice ob 7 zjutraj.
1 Za smučarje bo na Kureškem sv. maša v nedeljo ob 11.

1 Namesto venca na grob blagopokojnega dr. Antona Korošca so darovali: Nabavljalna zadruga uslužbencev drž. železnice v Ljubljani 500 din, osebje železniške postaje Ljubljana-Siška pa 761 dinarjev. Mestno poglavarstvo se darovalcem najtopleje zahvaljuje tudi v imenu podpiranlih.

1 Namesto venca ob smrti njenega podpredsednika nadzorstva blagopokojnega g. Antona Kralja sta darovali Vincencijevi družbi v Ljubljani: I. delavsko konzumno društvo 1000 din, Osrednja vinarska zadruga pa 500 din. Najprisrčnejša zahvala.

1 V počastitev spomina pok. g. Antona Kralja daruje gdč. Ana Hren 100 din šempetrski Vincencijevi družbi. Prav lepa hvala!

1 Namesto cvetja na grob blagopokojne ge. Marije Dolenc, mane ge. kolegice mr. ph. Dolenc Marije, poklanjajo kolegi lekarnar mr. R. Sušnik 150 din društvu »Dom slepih«. Iskrena hvala!

1 Jutri dva Putnikova smučarska izleta: Črni vrh in Kurešek.

1 Oficirji ljubljanske garnizije priredijo dne 13. januarja 1941 ob 21 v »Zvezdi« svoj družabni večer zaradi praznovanja in dočakanja pravoslavne novega leta. Prošjo se rezervni oficirji in vojaški uradniki, da se s svojimi družinami v čim večjem številu udeležijo tega družabnega večera. Obleda po volji.

1 Stanovanjske odpovedi. Včeraj smo poročali, da je bila v mestu deložirana mati s štirimi hčerkami in da so njeno pohištvo spravili v cukrarni, njej in otrokom pa so poskrbeli začasno zavetje. Da ne bo kdo mislil, da imamo v Ljubljani tako trdosrčne hišne gospodarje, ki mečejo mater z malimi otroci na cesto, moramo pojasniti, da so tri hčerke stare že nad dvajset let, ena izmed njih je že poročena in se je brez vednosti gospodarja z dvema otrokoma priselila k materi, tako, da je bilo v sobi kar sedem oseb. Gospodar ni dobil celih osem mesecev niti pare za stanovanje in ker so nastopili še drugi tehnični razlogi, je bil prisiljen sodišču predlagati deložacijo.

1 Za zimsko pomoč so darovali: g. mag. ph. Anton Ustar 500 din, ga. Lunder Terezija, trgovka z mešanim blagom, Rožna dolina c. V/13.-a, 26 kg žagatov v vrednosti 312 din, mesarsko podjetje Ivan Javornik, Dombranska c. 7., pa 11 kg klobas. Vsem darovalcem za zimsko pomoč izreka odbor najtoplejšo zahvalo.

1 Za mestne reveže so darovali: g. Dorjat Jakob, trgovec z glasbilo v Františkanski ulici 3, 100 din, g. Pivec Rupert iz Most 50 din in Melita Stele, dijakinja iz Most, za revne otroke 70 din. Mestno poglavarstvo se darovalcem najtopleje zahvaljuje tudi v imenu podpiranlih.

1 Pri zaprtju, motnji v prebavi — vzemite zjutraj še na prazen želodec en kozarec naravne »FRANZ-JOSEF« grenčice.

1 Opozorilo telefonskim naročnikom. Vse telefonske naročnike vladno opozarjamo, da potече dne 15. januarja rok plačila telefonske naročnine in dolžnih obrokov instalacije. Telefona, za katere naročnina od tega dne ne bi bila plačana, mora pošta 16. januarja začasno izključiti iz prometa, za ponovno vključitev pa mora zamudnik

prebil. Smrt pa je nastopila zaradi zadušitve. Na vratu umorjene so namreč našli sledove, ki so nastali od zadrga, ki je bila napravljena s precej trdo vrvo ali jermenom umorjenki okrog vratu. Verjetno je, da je morilec z udarci noža najprej pobil staro, nato ji pa napravil smrtno zanko. Policija, ki je vestno raziskala vse okolišnice umora in zaslišala tudi sosedje, ki so umorjeno poznali, je ugotovila, da je zadnje čase obiskoval Podpečanova njen nečak 23 letni Henrik Podpečan, krojaški pomočnik, ki služi sedaj pri vojaki. Podpečana so še videli na praznik sv. Treh kraljev, kasneje pa ne več. Ker so našli pod umorjenko na tleh tudi sponke od vojaškega pasu, je vsak dvom, kdo bi utegnil biti morilec, odveč. Prav verjetno je, da bodo Podpečana, ki je v stanovanju umorjena med drugimi pismi tudi pustil nekakšno samomorilsko poslovilno pismo, v kratkem prijeti.

CELJE

c Kongregacija celjskih gospa ima jutri, v nedeljo, svoj običajni mesečni shod pri šolskih sestrah ob 4. popoldne in ne ob 6., kakor je bilo doslej v navadi. — Vodstvo.

c Pod okriljem Savinjske podružnice SPD bo v četrtek dne 16. januarja ob 8. zvečer v meščanski šoli zanimivo predavanje dr. Bogdana Breclja iz Ljubljane o »Prvi pomoči ob neugodah v planinah«.

c Dvoje važnih gospodarskih zborovanj. Društvo »Mali gospodar« sklicuje za nedeljo 10. januarja v konferenčni sobi okoliške šole ob 9. do polodne svoje zborovanje. Na zborovanju, ki ga bo vodil prof. Bitenc Mirko, bo posebno poročilo vrtnarske sekcije. Jutri v nedeljo 12. januarja bo v telovadnici iste šole ob pol 9. redni letni občni zbor Celjske podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva.

c Naročniki »Slovenčevega« koledarja iz poštnega okoliša Store dobijo koledar v podružnici »Slovenca« v Celju.

c Koncert slovenske mladinske klavirske glasbe bo v Celju v četrtek dne 16. januarja ob 8. zvečer v mali dvorani Celjskega doma. Priredi ga Združenje jugoslovanskih glasbenih avtorjev.

c Tujski promet v laski Radiothermi. Decembra meseca 1940 je obiskalo Radiothermo-kopalnice 132 tujcev: 80 bolniških članov OUZD in 48 zaseb-

nikov Jugoslovanov, 4 inozemci — dva Nemca in dva Rusa iz Banata. Nočnin je bilo 1959.

c Šahovski klub Gaberje je imel v torek 17. t. m. VI. redni občni zbor v gostilni Kancijan na Sp. Hudinji. Občni zbor je vodil klubov ustanovitelj in predsednik g. Csörgö Emil. Pregledno poročilo klubovega delovanja je podal aginji tajnik g. Mirnik Franjo. V preteklem letu je klub zaznamoval lepe uspehe. Predvsem v prvenstvenem tekmovalju Slov. šah zveze v katerem je dosegel zmagoosno pot do finala celjske skupine. Poleg več klubovih prireditvev (glavni turnir, tekme za klubovo prvenstvo, dvomatchi in brzoturnirji) je priredil v septembru zelo uspešni II. dr. Schwabov spominski turnir z 18 udeleženci. Klubov prvak je g. Mirnik. Blagajnik g. Rajšek Jakob je z veseljem poročal, da je tudi klubovo imetje naraslo na 4464 din. Od tega 983 din v gotovini, ostalo pa je vrednost klubovega inventarja. Po razrešnici so sledile volitve in so bili izvoljeni v odbor: predsednik Csörgö Emil, podpredsednik g. Helcinger Anton, tajnik Mirnik Franjo, blagajnik Rajšek Jakob, odborniki: gg. Gollja Anton, Fajc Mirko in Domanjko Stefan. V nadzorni odbor pa gg. Gajšek Ludvik in Schneider Jože.

Ponikva ob juž. žel.

Tukajšnja kraj. organizacija JRZ je imela na Kraljevo svoj redni letni občni zbor. Po žalni spominski svečanosti za pok. dr. Korošcem so se obravnavala razna aktualna vprašanja, nakar je bila na predlog predsednika Zličarja odposlana pozdravna brzojavka dr. Kulovcu. — Občni zbor kraljeve gasilske čete bo kakor običajno na Svečnico v prostorih g. Zličarja.

Ljutomer

V nedeljo, 12. t. m., bo v Kat. domu po osmi masi predavanje z barvanimi skiptičnimi slikami o ehvarističnem kongresu. Predava salezijanski duhovnik g. Franc Štuhar. Vljudno vabljeni!

Okrajna posojilnica v Ljutomeru je počastila prarono umrlega voditelja, predsednika senata, nemurnega delavca pri zadrugi, ter namesto venca na grob velikega pokojnika darovala za revne šolske otroke znesek 1.100 din, ki se je razdelil za šolo Ljutomer 500 din, za šolo Cven 200, za šolo Čezanjevci 200 din in za šolo Stara cesta 200 din.

MARIBOR

Tovarniške kuhinje - velika potreba

Maribor, 10. januarja.
Zdravniki pri mariborskem Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev opažajo zadnja leta vzemljiv pojav. Delavci, ki je zaposlen nekaj let v mariborskih tovarnah, prva leta v zdravniški ordinaciji sploh niso poznali. Sedaj pa prihaja čedalje pogostje po zdravniško pomoč. Pri ogromni večini teh bolnikov se vidi, da bolehalo na prebavilih in na slabokrvnosti, jetiki in vseh podobnih boleznih socialnega značaja. Vzrok vseh teh bolezni pa je pretežno in nezadostna hrana. Večina delavcev, ki prihaja na Okrožni urad po pomoč, je doma v mestni okolici. Vozijo se s kolesi tudi iz velikih daljav vsako jutro v mesto na delo in zvečer spet nazaj. S seboj prinesejo samo kos kruha, v mestu si kupijo v prodajalni poleg tovarne kos klobase in polič kislega jabolčka, če imajo denar, kar pa ni vedno, in to jim je potem vsa hrana. Še na slabšem so delavke, ki si prinašajo dan za dnem v tovarno steklenico slabe, s sabarinom sladkane kave, s katero pojedjo svoj kosček kruha. Ni čuda, če po nekaj letih takega življenja telo oslabi, da ni več odporno proti boleznim in začne propadati. In kar je najbolj usodno — proti takim boleznim ni zdravila, tu ne pomagajo bolnišnice, ne sanatoriji, ne zdravilniki, potrebna so povsem druga sredstva. Pomoč mora biti socialnega značaja. Ze pred leti se je sprožila v Mariboru v krogu zdravnikov Okrožnega urada za zavarovanje delavcev misel ustanovitve tovarniških kuhinj. — V vsaki večji tovarni naj bi se med delavci osnovala posebna kuhinja, katero bi vzdrževali zainteresirani delavci s svojimi prispevki. Tovarnar bi nal na razpolago samo potrebne prostore. Med delavstvom je ta zamisel naletela na topel odmev. V nekaterih tovarnah so se že vršile predpriprave, toda nastale so neprilike in težave in tako je zamisel tovarniških kuhinj spet zaspala. Medtem pa so se življenjske razmere našega industrijskega delavstva še poslabšale. Zasluskeč nikakor ne raste v razmerju z draginjo, malokdo si lahko poleg kosa kruha privoščiti še kosček klobase ali slanice za obed. Toda če bi bila v tovarni organizirana tovarniška kuhinja, ki bi nakupovala živila na veliko za več sto ljudi, bi se dalo še vedno z razmeroma nizkimi prispevki — dnevno nekaj dinarjev — tem delavcem nuditi toplo, tečno kosilo, ki jih ne bi samo obvarovalo pred zlem posledicami slabe prehrane, temveč bi jih tudi usposobilo za večje napore, tako da bi od tega imel tudi lastnik podjetja velike koristi. Takšna kuhinja pa ne bi življenja delavca prav nič obremenila, saj bi za vsakdanje kosilo stalo morda manj, kakor današnji način prehrane.

Umrla je na Vrbanški cesti 20 v 74. letu starosti gospodična Ivanka Sernek. Pokojnica je bila hčerka bivšega mariborskega odvetnika dr. janka Serneca in sestra ministra in bana v pok. inž. Dušana Serneca v Ljubljani. Naj počiva v miru! Pogreb bo 11. januarja ob 14 iz hiše žalosti.

m Razglas mariborske davčne uprave. Davčna uprava opozarja Mariborčane na sledeče: Plačati je do 10. januarja vozarinsko takso, do 15. januarja takso za stalne reklame, takso za biljarde, takso za otvorjenice in tekoče račune; do dne 31. januarja prvi četrtletni obrok dopolnilne prenosne takse ter točilno takso za l. polletje. Nadalje zapade 15. januarja v plačilo letna taksa za zasebna hranišča za vino. Do 31. januarja naj si nabavijo vsi, ki zaposlujejo hišno služnčad, »davčno kartico«. Prijave je treba vložiti do 31. decembra za odmero dopolnilne prenosne takse, do 4. februarja pa je treba vložiti prijavo dohodka, ki je zavezan reatniti.

m Socialno delo Maistrovih borcev. Zveza Maistrovih borcev je za božične in novoletne praznike obdarovala 60 svojih najrevnejših članov. So to sami družinski očeti s številnimi družinami, mnogi brez stalnega zaslužka in brez zaposlitve.

m Upravni odbor Mariborske kolesarske združenje ima v torek, 14. t. m., ob 8 zvečer v posebni sobi Kinorestavracije svojo sejo.

m Sestanek avtoprevoznikov, včlanjenih v Združenju prevoznikovih obrtov v Mariboru, bo v nedeljo, 12. t. m., ob 9 dopoldne v prostorih restavracije »Slon« na Aleksandrovi cesti 18. Gre za važne zadeve.

m Za dijaško Vincencijev konferenco v Mariboru so na novi sv. maši, ki jo je daroval pri Sv. Benediktu v Slov. gorah kapucin p. Fidelis Kraner, darovali svatje 330 din. V imenu dijakov: Bog plačaji!

m Prosvetno društvo v Radvanju priredi jutri, v nedeljo, 12. t. m., v šoli v Radvanju ob pol 4 popoldne igro »Cvrček za pečjo«. Iskreno vabljeni!

m Mariborski odsek ZKN vabi vse katoliške nameštence na redni sestanek v ponedeljek, 13. januarja, ob pol 8 zvečer v Domu. Slomskov trg 12.

m Zrtev železniške nesreče. Včeraj smo poročali o hudi nesreči, ki se je pripetila na mariborskem kolodvoru. 32 letnemu delavcu progovne sekcije, Ferdinandu Vrečku, je lokomotiva odrezala roko. Izgubil je toliko krvi, da je kmalu po prevozu v bolnišnico umrl. Zapušta ženo in dvoje malih otrok. Naj počiva v miru!

m Nenavadna pozabljenost. Na kolodvoru najdejo včasih v vlaku zanimive reči, ki jih pozabijo potniki. Najbolj nenavadna najdba pa sta dva lovška psa, ki ju je pozabil nepoznan lovec te dni v vagonu osebnega vlaka. En pes je ptičar, drugi pa brak-jazbecar, oba sta imela nagobčnika ter bila zvezana skupaj na vrvi, le njunega gospodarja ni bilo nikjer ter se še do danes ni javil, ker najbrže išče svoja štirinožna pomagača kje v revirju ter se ne spominja, da ju je bil pozabil v vlaku.

m Drava je odnesla mlina. Po Dravi plavajo močrne ledené plošče, ki jih prinaša reka s svojega gornjega toka, kjer se ledovje zaradi toplejšega vremena in narasle gladine reke lomi. Te ledené plošče so postale usodne za rečni mlin Franca Vžingarja v Gorisnici. Plavajoče ledovje je mlin, ki je bil na čolnih, deloma razbilo ter ga tako poskodovalo, da je do polovice utonil ter se na eno stran nagnil. Bila je nevarnost, da bo izgubil mlin z vsemi napravami in zalogami zrnja pod vodo. Sosedje, ki so opazili nesrečo, so pomagali pri reševanju zrnja ter so potem mlin v življenjski nevarnosti priklenili z močnimi verigami na breg, da se ni docela prekuonil.

m Velike sleparije kamnoseškega mojstra. Državno tožilstvo v Mariboru je dobilo prijavo proti 29 letnemu kamnoseškemu mojstru Antonu Šumecniku, ki je pred božičnimi prazniki izginil iz Slovenske Bistrice brez sledu. Pustil je za seboj kopico upnikov in osleparjenih ljudi, katere je oskodoval za 35.000 din. V Slovenski Bistrici se je naselil konec leta 1939. ter je začel takoj z veliko podjetnostjo svoj posel. Razglašal je po Dravskem poju, da izdeluje zelo poceni nagrobne spomenike, od naročiteljev pa je kasiral polovico in še več kupnine vnaprej, češ da rabi denar za nakup materiala. Župnijska cerkev v Makolah je pri Šumecniku naročila nov tlak iz cementnih plošč ter je dobil na račun dobave vnaprej izplačanih 12.215 dinarjev. Tlaka seveda ni dobavil, pa tudi nagrobni spomenikov, katere bi moral napraviti za zabebnike, ni izvršil. Ko jo je popihal, se je izkazalo tudi, da svojim šestim delavcem ni že skoraj vse leto plačal mezde, v hotelu, v katerem je bil na hrani, pa je ostal dolžan 3000 din.

m Vlak ga je povozil. V Koskih je padel pod vlak pri predoru 27 letni Ilija Budimir. K sreči pa ga je lokomotiva sunila s tira, tako da je obležal ob progi z zlomljeno nogo. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Gledališče

Sobota, 11. jan., ob 20: »Ples v maskah«. Red C. Gostovanje Vere Majdičeve in Franca, prvega tenorista ljubljanske Opere.

Nedelja, 12. jan., ob 15: »Habakuk«; ob 20: »Lepa Vida«.

Ustanovitev Muzejskega društva v Novem mestu

K drugim lokalnim muzejskim društvom, ki so se zadnja leta ustanovila v Sloveniji (Sloška Loka, Krško, Ptuj, Celje itd.), se je zdaj pridružila tudi ustanovitev Muzejskega društva v Novem mestu, v metropoli Dolenjske. Misel ustanovitve Muzejskega društva v tem starem in pomembnem središču Dolenjske je bila živa že pol stoletja, od čitalniških časov v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja, ko se je ustanovil Narodni dom v Novem mestu, ki je bil prvi na Slovenskem (1870). Tedaj sprožena misel se ni uresničila vse do danes, dasi je bilo večkrat sklenjeno, začeti s pripravilalnimi deli. Tako je bilo ob 30 letnici smrti novomeškega zgodovinarja I. Vrhovca sklenjeno na občnem zboru (1932) na predlog kulturno zgodovinskega odseka, da se osnuje posebni odsek v okviru Opleševalnega društva, kar se je potem pod A. Kajškom tudi zgodilo leta 1935, ko se je osnoval pravi Pripravljalni odbor za ustanovitev Muzejskega društva v Novem mestu pod predsedstvom odvetnika dr. Grosa. Pod vsemi župani Novega mesta v tem času je ta misel našla podporo ter je dozorela do ustanovitve pravega Muzejskega društva šele sedaj. Da pripravi občinstvo na pomembnost Muzejskega društva v Novem mestu, je pripravilalni odbor priredil v teh dneh trikrat zvečer predavanja o Dolenjski, Novem mestu in nalogah lokalnih muzejev. Prvi večer je v Sokolskem domu predaval prof. Janko Jare o zgodovini narodnega prebora v Novem mestu, o ustanovitvi mestne garde, narodnih organizacij, kakor čitalnice, gasilskih organizacij, god itd., ter tako nazorno prikazal narodno pobudo novomeškega meščanstva. Za njim je akademski slikar Božidar Jakac predvajal film o Dolenjski ter tako gledalcem, ki so se v velikem številu zbrali k večeru, pokazal lepoto Novega mesta samega, dalje belokrajanskega festivala, narodnih noš in običajev, lepoto Gorjancev, božjih poti itd., vse Dolenjske, ki naj jo v čim večji polnosti zajame in ohrani potomcem Mestni muzej. Drugi večer je predaval v Prostvetnem domu zgodovinar Jože Gregorič o Dolenjski in njenih umetnostnih spomenikih sploh ter prikazal muzejsko bogastvo tega predela slovenske zemlje, kakor tudi umetnostno zgodovinsko označil kulturne smeri, v katerih se je razvijala kultura Dolenjske v različnih časih. Za njim bi moral imeti o najstarejši zgodovini Novega mesta predavanje univ. profesor dr. Milko Kos, ki pa se zaradi bolezni ni mogel udeležiti proslave, temveč je poslal samo pismeno opravičilo ter obljubo, da bo svoje predavanje bral drugič v Novem mestu. Tretji večer, ki je bil namenjen tudi za ustanovni občni zbor, je po uvodnem pozdravu predsednika dr. Grosa imel načelno predavanje o lokalnih muzejih univ. profesor in konservator dr. Fr. Mesesnel, ki je poudaril potrebo lokalnih zbiranj zgodovinskega gradiva,

podal razvoj zanimanja za starine najprej za jezik, nato za gledališče, potem likovno umetnost in šele nato za muzejsko gradivo v ožjem pomenu. V kratkih besedah je podal zgodovinski razvoj muzejev, kako so se razvili iz zbirke cerkvenih in plemiških umetnin v profane zbirke celotnega zgodovinskega razvoja določenega naroda ali kraja ter nato navezal naloge lokalnih muzejev, posebno pa še novomeškega, s tem da je omenil nekaj napak spomeniškega varstva v preteklosti: ter bližnje naloge muzejskega društva predvsem z ozirom na katedralo. Podčrtal pa je tudi odvisnost od glavnega državnega muzeja, kamor spada tudi novomeško muzejsko gradivo, ki presega lokalni pomen. Po njegovem govoru je tajnik pripravilalnega odbora prof. dr. Turk podal zgodovino prizadevanj za Mestni muzej ter omenil darilo župnika gosp. Merkuna, ki je z darovanjem svojih zgodovinskih zbirk postavil temelj sedanjemu muzeju, ki se ta hip ustanavlja. Obenem je prebral tudi čestitke sorodnih društev ter glavnih slovenskih zgodovinarjev in pomembnih Novomeščanov, ki so čestitali novo ustanovljenemu društvu. Tako so čestitali pismeno: Muzejsko društvo in muzej v Ljubljani (dr. Mal), zgodovinar dr. Kos, dr. Stele, dr. Zwitter, Šašel, društva v Celju, Mariboru, Ptuj, Krškem itd. Po prečitaniu oblasti odobrenih pravil, ki jih prebral g. J. Gregorič, je predsednik dr. Gros prišel k volitvam prvega odbora. Na predlog akd. slikarja B. Jakca je občni zbor izvolil za predsednika odvetnika dr. Vasiča, v odbor pa so bili izvoljeni: dr. Barle, predsednik sodišča, Oskar Frankič, prof. Jože Gregorič, cand. phil. Julij Kobe, trgovec, Iv. Koštal, profesor, Sešek, kanonik, dr. Turk, profesor Dr. Kyoski, sodnik cand. phil. Vasič ter zastopnik mestne občine župan dr. Polenšek. Za preglednika pa sta bila izvoljena profesor Kek in F. Meršol, sodnik. Nato je prevzel vodstvo občnega zbora novoizvoljeni predsednik dr. Vasič, ki se je zahvalil za čast ter obljubil delovati za Muzejsko društvo. Med slučajnostmi je poleg nekaterih pozdravov novemu društvu predlagal tudi J. Gregorič, da se izvoli za prvega častnega člana novomeškega muzeja g. župnika A. Merkuna, ki je postavil temelj muzejskim zbirkam. Nato je bil občni zbor zaključen.

Ustanovnega zbora so se udeležili vsi predstavniki novomeškega izobraženstva ter kulturnih organizacij, med drugimi odličniki tudi dr. Barle, ravn. Dolenec, zastopnik prosta prof. Kek, okrajni načelnik Vidmar, odvetnik dr. Vebler, ravnatelj Absec, župan dr. Polenšek, mnogo profesorjev novomeške gimnazije ter mestno izobraženstvo.

Tako se je v Novem mestu ustanovila nova kulturna postojanka, ki bo potomcem ohranila spomin na preteklost mesta in Dolenjske.

Že vesle to?

Najvišja drevesa so velikanski eukalipti, visoki 155 metrov, mamutova drevesa, ki dosežejo 142 metrov; največji premer dosežejo tale drevesa: plemeniti kostanj 20 m, platana 14,4 m, mamutovo drevo 11 metrov.

Pri Eskimih je pod določenimi okoliščinami dovoljen umor otrok in staršev. Otroci lahko umore starše, če se ne morejo več sami prehranjevati in ne morejo slediti otrokom, ki so spremenili doseganje bivaljšee. Starši imajo pravico, ubiti novorojenčka prve štiri dni po porodu. Če pridejo na svet dvojčki, vedno enega umore. Če sta dvojčka različnega spola, potem morajo pustiti fantka pri življenju. Pripomniti je treba, da so ti običaji stari poganski ostanki in je krščanstvo, v kolikor je moglo prodreti med Eskime, temeljito pometlo s temi krutimi, divje nečloveškimi navadami.

Človek, ki tehtna na zemlji 10 kg, bi tehtal na Marsu 40 kg. Tisti, ki skoči na zemlji 2 metra visoko, ki skoči na Marsu 5 metrov visoko.

V tibetanskem glavnem mestu Lhasa je navada, da postane župan tisti, ki si to službo kupi na posebni javni dražbi, ki mora biti v prvih 23 dneh novega leta. Kdor si je to službo kupil, lahko vlada v določenem delokrogu nad mestom in upravlja z mestnim premoženjem, kakor hoče. Lahko tudi zase pridrži ves denar, ki ga dobi s posebno vrsto davkov in kazni.

RUSKI ČAJ

nadomešča popolnoma in poceni

čaj „Jugobilje“ B.B.1.

Dobiva se povsod. Na zahtevo pošlje brezplačen vzorec.

„JUGOBILJE“, veletrgovina

Beograd, Ivankovačka ulica 25

Iščemo rajonskega zastopnika.

En kmet mora rediti štiri meščane - v Nemčiji

Zadnja leta v Nemčiji mnogo pišejo o begu z vasi in o posledicah tega bega. Ta položaj se najbolj osvetlijo številke, ki nam dovolj jasno povedo, kolikšen je beg z dežele v mesto. Leta 1882 se je bavilo s poljedelstvom in gozdarstvom 39,9% celokupnega nemškega prebivalstva, leta 1939 pa komaj 18%. Izguba poljedelskega prebivalstva znaša torej v tem času 23,5%. S padanjem poljedelskega prebivalstva pa je število celokupnega prebivalstva naraščalo, površine obdelanega polja pa so se manjšale, tako da so se naloge poljedelstva podvojile. Leta 1882 je moral en kmet prerediti dva meščana, sedaj pa štiri. Nemški sociologi resno opozarjajo, da bo morala država po vojni ta razvoj zaustaviti, kajti sicer bodo prišli v nevarnost temelji nemške prehrane.

Strašna grožnja

Nestroy je bil dobra duša. Nobeni muhi ni maral skriviti lasu, kaj šele kakemu višje organiziranemu bitju. Nekega dne pa bi vendarle skoraj postal žrtev velike skušnjave. Tako je bilo: Dobri Nestroy je sedel na vrtu neke gostilne in mirno obiral gnjat. To je opazil petelin, ki se mu je zaupno približal, ga postrani pogledal ter ga z bleščajočimi očesi prosil za kosček jedi. Ljubka živalica je pojedla že cel kosček kruha in ko ni bilo več ničesar, je s kljunom jezno vsekala po Nestroyjevi prazni roki. To mu je bilo pa le že preveč. »Proč, nenasitna žival,« je siknil, »če takoj ne zbežiš, te naročim kot pečenko!«

Novi ravnatelj agencije Stefani

Za novega ravnatelja agencije Stefani je bil imenovan Roberto Suster. Doslej je bil berlinski dopisnik iste agencije. Roberto Suster je stari fašet. Služboval je že v Moskvi, Tokiju, Parizu in nazadnje v Berlinu.

»Mamica, kaj se pravi sugerirati?«
»Komu tako dolgo lagati, da verjame.«

Mihčeve čudovite dogodivščine

(229) Nazadnje mu je tega »odlepljanja« že preveč. Mihec ne more kar nič več naprej in truden sede na tla. Da bi se še bolj odpočil, sezuje čevlje. Ko pa jih hoče pobrati, opazi, da je most magnetičen. Kajti komaj se mu posreči odtrgati jih, tako jih most vleče nase, ker so dobro podkovani.

(230) Čevlje zveže s trakovi skupaj, jih zadene na ramo in gre spet naprej. Most se še vedno manjša in manjša. Vse to je pa res kot nalašč za Mihca.

Naznanjamo žalostno vest, da je dolgoletni član našega načelstva, gospod

Anton Kralj

tajnik Zadrúžne zveze

včeraj dopoldne nenadoma umrl. — Velezaslužnega zadrúžnega delavca ohranimo v vednem in hvaležnem spominu.

Ljubljana, dne 11. januarja 1941.

I. delavsko konzumno društvo v Ljubljani, zadruga z omejenim jamstvom.

»UNION« hotelska in stavbinska d. d. v Ljubljani
naznanja tužno vest, da je umrl njen dolgoletni član upravnega sveta, gospod

Anton Kralj

tajnik Zadrúžne zveze v Ljubljani itd.

Požrtvovalnemu, marljivemu in nesebičnemu sodelavcu bo ohranila družba časten spomin.

V Ljubljani, dne 10. januarja 1941.

Upravni svet.

Edgar Wallace:

Zagonetna grofica

(Roman iz londonskega življenja.)

»Rada bi vedela, koga ti pravzaprav čakaš, reče avtomobil. »On je vendar lep mladenič s krasnim avtomobilom. Popoln gentleman!«

»Vse to je lahko, če že hočeš, ampak jaz ga ne trpim,« se odreže Loisa kratko. Začudila se je, ko jo je Lizy nespretno objela in jo smeje prižela na prsi.

»Nočem se prepirati s teboj še teh nekaj poslednjih dni. Še nekaj ti povem, Loisa. Nikogar več nečem vzeti v stanovanje. Tvoj oddelek bo čakal nate vse dole, dokler se ne boš nasitila svoje nove, visoke okolice.«

Velika soba je bila namreč razdeljena za leseno pregrado. V sredini se je nahajala odprtina brez vrat, ki je služila za prehod iz ene sobe v drugo in bila zastrita z zaveso. Loisa skrbno zavije bomboniero, jo naslovi na svojo častilca, odnese zavoj v svojo sobo in ga postavi na toaletno mizico. Četudi ji stroški za poštnino niso bili po volji, je vendar sklenila, da dar vsekakor vrne.

Klepetali sta še nekaj časa skozi pregrado, ki ju je delila. Kmalu pa je Loisa legla v posteljo, ker se je čutila utrujeno.

»Lahko noč!« zakliče prijateljici.

»Poslušaj starega Mackenzie!« odvrne Lizy.

Res je bilo slišati mehke glasove violine.

Melodija se je lahko dvigala in padala; Loisa so se zazdeli njeni zvoki mili ter pomirjalni.

»Mackenzie je včasih bil dirigent,« reče Lizy,

»ampak jaz bi rajši videla, če bi to.« Sonato v mesečini pridržal zase.

»Meni pa zelo ugaja.«

Otožna melodija je segala Loisi globoko v srce in se ujemala z njeno tugo.

»Jaz bom znorela,« je mrmrala Lizy, ko je

šla čista nogavice in si ogledovala prste na nogi. »Če si ti že razodeta, potem bom jaz šla tudi in mu rekla, naj že vendar neha s tem nočnim kravalom.«

»Ampak on ima tako malo veselih trenutkov v svojem življenju, da ga moraš pustiti v miru,« jo je opozarjala Lizy.

»Zakaj pa nikoli ne gre iz hiše in si ne potiš veselja? Ta stari ne-rečež nikdar ne zapusti svoje sobice, četudi ima dosti denarja in je še ta hiša njegova.«

Loisa je prisluškovala. Stari Mackenzie je igral odlomek iz »Cavallerie Rusticana«. Čeprav je bila že večkrat prej slišala to melodijo, se ji je danes prvič zazdelo, da izraža vse bolečine njene duše.

»Glasba je sicer lepa stvar, toda vse ob svojem času,« zopet začne Lizy. »Ko bi vsaj igral najnovejšo šlagerje. Pred nekaj dnevi sem kupila in mu podarila cenene note, pa jih dozdaj še niti enkrat ni zaigral.«

Godba preneha in Lizy se takoj umiri. Loisa se obrne na drugo stran in zaspi nemirno spanje. V snu se je zopet znašla v Telsburyju; korakala je sama med sivo oblečenimi jetniki. Poleg direktorja je stal nekdo in jo gledal; bila je neka stasita ženska s širokim obrazom in velikim nosom. Sredi dvorišča je stal stari Mackenzie z violino pod brado in godel najnovejšo šlagerje, ki jih je Lizy vedno življala.

Hipoma se zbudil in prestrašeno plane kvišku. Ozek trak svetlobe ji je švignil čez obraz. Nekdo je moral biti v sobi. Zaslišala je kretnje in potem kuštenje papirja. Gotovo je bila to Lizy. Ona je večkrat ponoči prihajala v njeno sobico, kadar jo je mučil kašelj, in jemala pastile, ki jih je Loisa hranila v predalu svoje toaletne mizice.

Brez besede iztegne Loisa roko in prijme žepno svetilko, ki je ležala na stolu poleg njene postelje. A baterija je bila izrabljena in je zato tenki trak bele svetlobe za trenutek osvetlil sobo, potem pa takoj zbledel, postal temno rumen in

počasi popolnoma ugasnil. Toda v tem kratkem trenutku je vendar opazila obris nekega človeka, stoječega ob njeni toaletni mizici in v njem spoznala Mihaela Dorna, prejšnjega, ki je mogel obrniti svoj zbegani obraz od nje.

VII.

Nekaj trenutkov je ležala Loisa brez diha; šele ko je zaslišala njegove korake, ko je šel preko sobe, je kriknila:

»Kdo je?«

Lizyna postelj zaškriplje, vžigalica se zasveti in takoj nato osvetli vso sobo luč plinske svetilke. Brž zatem je bila Lizy že pri Loisini postelji. Loisa je prav tako skočila s svojega ležišča in z drhtečimi prsti prižgala svetilko. A soba je bila prazna.

»Nekdo je bil tukaj... neki človek, je rekla prestrašeno.

»To se ti je le sanjalo,« ni verjela Lizy.

»Kako sanjalo... le poslušaj!« Slišali sta, kako se vrata spodaj zapirajo. Loisa skoči k oknu, vzdigne zaveso in se nagne ven. Opazila je človeka, ki je naglo hitel vzdolž Charlotte Street.

»Glej ga tamle! Ali ga ne poznaš? Dorn je.« Lizy se naglo skloni čez okno; ko se okrene zopet k Loisi, opazi ta njen preplašeni obraz.

»Ne morem reči, da je to ravno on,« oprežno reče Lizy. »Misliš, da je ravno Dorn bil tu v sobi?«

»Ravno on!«

»On tukaj? Prav v tej sobi?« Lizy je še nekoliko dvomila: ko pa se je zopet ozrla Loisa v obraz, ji je bilo čisto jasno, da se prijateljica ni motila. Zato naglo odide v kuhinjo in prinese kozarec vode. Loisa počasi izpije.

»Držen je res, kaor sam zlojed,« Lizy sede na stol in pogleda Loiso, ki je še vedno bila vsa blede. »Kaj je sploh hotel tu?«

»Ne vem; stal je pri toaletni mizici. Videla

sem ga samo za hip, potem pa mi je svetilka ugasnila.«

»Da, ta je drzen!« ponovi Lizy še enkrat. »Ampak vse ima svoje meje. Jaz mislim, da ni dostojno, kar tako sredi noči vdreti v spalno sobo mlade dame.«

Loisa se rahl onasmehne. »In ni nič rekla?« vpraša Lizy. Loisa odkima.

»Pobegni je ko zajec.« Lizy stopi k vratom, jih odpre in zamišljeno pogleda doli na stopnišče, potem pa vrata spet počasi zapre.

»Da, najprej ti sredi noči pošlje čokolado...« Loisa pogleda na toaletno mizico in poskoči z vzklikom:

»Čokolade ni več tukaj!« Lizy začudeno vpraša: »Ali si jo tja postavila?«

»Da, ravno na toaletno mizico, da bi se takoj zjutraj spomnila... dobro vem, da je bilo tako.« Naglo sta preiskali kuhinjo in celo stanovanje, toda bomboniere nista mogli najti.

»Mogoče je zvedel, da ti ne ljubiš slaščic, pa jih je enostavno vzel nazaj.«

Toda Loisa se ni dosti brigala za Lizyno domnevo.

Ne vem nič. in ne razumem nič...« V tem trenutku pokliče neki glas odspodaj gori. Lizy odpre vrata.

»Kaj se je zgodilo?« je klical stari Mackenzie. »Ta človek res nikoli ne spi,« zašepeče Lizy, a glasno zakliče: »Nič ni, vse je čisto v redu, gospod Mackenzie.«

Slišal sem, da je pred par minutami nekdo šel po stopnicah doli in zapustil hišo. Mislim, da je mogoče katera odd vanju bolna.«

»O ne, gospod Mackenzie. To sem bila jaz, — hotela sem se prepričati, ali je Miss Reddle zaklenila hišna vrata. Lahko noč!«

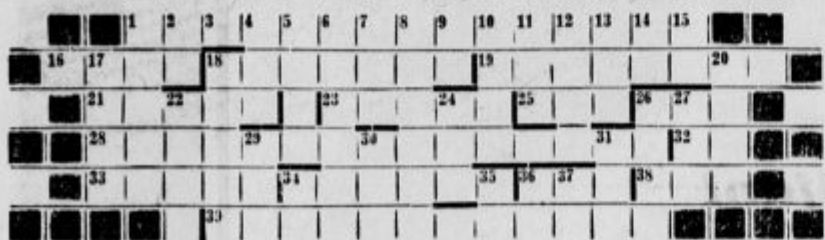
Vrnila se je v sobo in zamišljeno pogledala na uro.

Nagradna križanka

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1. Naslov izborne filmske komedije, ki bo v kratkem prišla na spored Kino Union v Celju. 16. Trdega srca. 18. Kraški pesnik. 19. Vdih (tujka). 21. Samo z enim odesom. 23. Miloščina. 25. Evropska reka. 25. Jugoslovanska reka. 28. Znani italijanski filmski igralec, v glavni vlogi v filmu pod 1. vod. 32. Pojdi! (franc.). 33. Znamka avicarskih ur. 34. Tok vode, energije. 36. Počiva, sniva. 38. Časovna enota. 39. Mlada, ljubka filmska igralka, v glavni vlogi v filmu pod 1. vod.

KINO UNION - CELJE

Navpično: 1. Ruski rodoljub iz preteklega stoletja. 2. Konček koprine. 4. Priprava v ladjedelnici. 5. Gnezdo strupenih žuželk. 6. Peljati. 7. Vrba žalujka. 8. Francoska trdnjava. 9. Pijača Starih Slovanov. 10. Starogrški filozof. 11. Kratice bivše slov. nogometne ustanove. 12. Domače moško ime. 13. Lesena posoda. 14. Franc. os. zaimek. 15. Kočijažev vzklík. 17. Ubojga. 18. Posoda. 20. Zdravilna rastlina. 22. Gospodarsko gredje. 24. Cvetiči mesec. 26. Dama (angl.). 27. Vrba. 29. Razlega se, doni (pesniško). 30. Molit (lat.). 31. Mednarodna krščanska organizacija (kratice). 34. Slovenski (krat.). 35. Kratica domače poročevalske organizacije. 36. Svojerodno (krat.). 37. Začetni črki imena in priimka slovite filmske igralkice iz filma »Njeno življenje«, ki ga ima od danes naprej na sporedu Kino Matica, Ljubljana.

Izžrebani nagajenci:

Med rešilci, ki so pravilno rešili sobotno križanko, so bili izžrebani:

Ivan Zolnir, šolski upravitelj v p. Ptuj, Ljutomerska 22-U
Franc Baznik, stud. mont., Ljubljana, Mivka 3.
Hribar Ivana, Bizovik 88, p. Dobrunje,
Ivan Lovre, Sv. Jurij ob Taboru.

Izžrebanci bodo dobivali skozi en mesec »Slovenca« brezplačno.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vanka beseda i dni; senitovanjski oglasi 3 dni. Debele tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši anekst se mali oglasi 15 dni. - Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. - Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonoska, 3 mm visoka polita vrstica po 3 dni. - Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti aneksto.

Službe iščejo

17-letno dekle

iz postene družine, žel službe kot začelnica pri dobri gospodini, kjer bi se naučila kuhati. Mirko Strmšek, Ruše 66.

Prirezovalce

in večletni čevlarski modeler želi službe. Naredi modele tudi na domu. — Janežič, Lavrica pri Ljubljani. (c)

Prodamo

Najugodnejši nakup moških oblik nudi Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana

Ženski škornji prispeli!

Nabavite si jih, dokler traja zaloga!

A. Oblat

trgov. s čevlji, Ljubljana, Sv. Petra cesta st. 18.

Razno

Gumbnice, gube, plise, monograme, entel, ažur fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš

Ljubljana, Frančiškanska ulica nasproti hotela Union

Vezanje perila, krasna predtiskana žen. roč. dela

Posredstva

»REALITETA«

zavod za nakup in prodajo nepremičnin je samo v Ljubljani, Prešernova ulica 64, I. nadst. Telefon 44-20.

Najemninska hiša

donos 34.000 din. napredaj za 300.000 din. Ponudbe: Bäuerle, Maribor, Tyrseva 24. p

Vnajem

ISČEJO:

Boljšo gostilno

ali restavracijo vzamem takoj v najem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod: »Promet št. 406«.

Stanovanja

ODDAJO:

Trisobno stanovanje

(vodovod, elektrika) oddam v Dev. Mar. v Polju, nebotičnik. c

Trisobno stanovanje

oddam v Domžalah s 1. februarjem v najem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 272. c

Od Morave do Save,
od Donave do Drave
proti kašlju vzemi

Karamele Rave

Zavitki Din 5— V apotekah

Potrtega srea naznanjamo, da je včeraj umrla v 74. letu starosti naša ljuba in dobra sestra, teta itd., gospodična

Ivanka Sernee

po dolgem, z Bogu vdano potrpečljivostjo prenašanem trpljenju. Pogreb bo dne 11. januarja ob 14 iz hiše žalosti, Vrbanska cesta 20, na pokopališču v Kamnici. - Sv. maša zadušnica bo darovana v križevi kapeli v stolnici v Mariboru 13. jan. ob 9. Maribor, dne 10. januarja 1941.

Zalujoče rodbine: Sernee, Koprivnik in Rudolf.

Umrla nam je naša draga mama, gospa

Klementina Kraševce roj. Košol

previdena s tolažili svele vere, v 77. letu starosti. — Na zadnji poti jo spremimo v nedeljo, dne 12. januarja 1941, ob 10 dopoldne z Zal, kapele sv. Marije, k Sv. Križu. Ljubljana, Trebnje, Budapest, Maribor, dne 10. januarja 1941.

Rodbine: Dereani, Trisko, Špea

Umrla nam je naša ljubljena mamica in stara mamica

ROZA BOHINC

učiteljica v pok.

Pogreb bo v nedeljo, dne 12. januarja 1941 ob 16. uri. Brežice, dne 10. januarja 1941.

Žalujoči: Bohinc, Ravnikar.

Vzajemna posojilnica
registrirana zadruga z omej. jamstvom
v Ljubljani

sporoča tužno vest, da je dne 10. januarja 1941 umrl gospod

Anton Kralj

tajnik Zadrugne zveze

Svojemu dolgoletnemu poštivovalnemu članu upravnega odbora ohrani posojilnica hvaležen in časten spomin.

V Ljubljani, dne 10. januarja 1941.

Predsednik.

Umrla je naša nepozabna sestra, teta in svakinja, gospodična

Frančiška Grajzer

zasebnica

Pokojnico prepeljemo iz Vodic v Ljubljano.

Pogreb bo v nedeljo, dne 12. januarja ob 3 popoldne z Zal.

Sv. maše se bodo brale v Vodicah in pri sv. Petru v Ljubljani.

Vodice, Ljubljana, dne 10. januarja 1941.

Brez posebnega naznanila.

Žalujoči ostali.

Uprava Ljubljanske borze za blago
in vrednote

sporoča žalostno vest, da je nenadoma preminul gospod

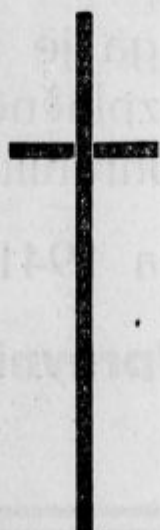
Anton Kralj

tajnik Zadrugne zveze v Ljubljani

ki je bil član finančnega odbora vse od ustanovitve Ljubljanske borze. — Blagemu pokojniku, poštivovalnemu sodelavcu, ohranimo časten spomin.

V Ljubljani, dne 10. januarja 1941.

Uprava Ljubljanske borze
za blago in vrednote

S težkim srcem naznanjam vsem, ki ste poznali mojega
dragega moža

Antona Kralja

tajnika Zadrugne zveze v Ljubljani

da ga je Vsemogočni poklical danes zjutraj ob 9. uri k Sebi v lepše življenje.

Spremili ga bomo na zadnji poti v nedeljo 12. januarja ob 3 popoldne iz hiše žalosti, Strelška ulica št. 5, na pokopališču k Sv. Križu.

Prosim, molite zanj!

V Ljubljani, dne 10. januarja 1941.

Zofija Kralj.

Zadružna zveza v Ljubljani

naznanja zadružnikom žalostno vest, da je umrl gospod

Anton Kralj

tajnik Zadružne zveze itd.

Slovensko zadružništvo je zadela velika izguba. Skoraj 33 let je vzgajal zadružnike kot tajnik Zadružne zveze, učitelj v Zadružni šoli, mnogoletni urednik Narodnega Gospodarja in pisec neštetič člankov o vodstvu zadrug.

Rojen je bil 25. novembra 1878 v Zagorici pri Dobropoljah in vstopil v službo pri Zadružni zvezi 2. aprila 1908, umrl 10. januarja t. l.

Slovenski zadružniki ga bodo težko pogrešali in ohranili v najlepšem spominu.

Pogreb bo v nedeljo 12. januarja t. l. ob 15. uri popoldne iz Streliške ulice št. 5.

V Ljubljani, dne 10. januarja 1941.

Zadružna zveza v Ljubljani.

Centralna vinarna d. d. v Ljubljani

naznanja, da jo je zadela težka izguba z nenadno smrtjo gospoda

Antona Kralja

predsednika nadzorstva.

Za dolgoletno sodelovanje, ki ga je vršil v korist družbe kot pravi zadružnik skozi vsa leta brezplačno in požrtvovalno, mu bodi Bog plačnik, mi pa mu bomo ohranili vedno hvaležen spomin.

V Ljubljani, dne 10. januarja 1941.

Upravni odbor in nadzorstvo.